

Proton Finishing Hillerstorp AB
Maria.Thom@protongroup.com

Kungörelsedelgivning

Tillstånd enligt miljöbalken till anläggning för ytbehandling

Verksamhetskoder enligt miljöprövningsförordningen (2013:251):
28.10-i, 90.450

Beslut

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen inom Länstyrelsen meddelar Proton Finishing Hillerstorp AB (organisationsnummer 556363-3972) tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) till befintlig anläggning för kemisk och elektrolytisk ytbehandling samt behandling av icke-farligt och farligt avfall på fastigheten Hillerstorp 1:35 i Gnosjö kommun.

Tillståndet omfattar.

- Ytbehandling med en förbrukning av högst 120 ton zinkanod per kalenderår.
- Behandling av icke-farligt och farligt avfall som har uppkommit i den egna verksamheten.

Miljöprövningsdelegationen godkänner enligt 6 kap. miljöbalken den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Villkor

För tillståndet gäller följande villkor.

Allmänt

1. Om inte annat föreskrivs i villkoren nedan, ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden har angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt i ärendet angivit eller åtagit sig.

Vatten

2. Vätskor som uppkommer i produktions- eller stödprocesser ska innan de avleds passera en reningsanläggning som effektivt renar föroreningarna och som är dimensionerad för aktuellt flöde.

Det får inte tillföras vätskor från produktions- eller stödprocesser som negativt kan påverka den bästa möjliga reningseffekten i respektive reningsanläggning. Vid risk för störningar i reningsanläggningarnas funktion ska vätskor i stället omhändertas på en extern avfallsanläggning.

3. I genomströmningsanläggningen och reningsanläggningen med satsvis behandling får behandling ske av i verksamheten uppkommet icke-farligt och farligt avfall i form av processvatten (sköljvatten, klarfas från satsvis behandling, rejektvatten från filterpress och jonbytareluat) samt passiveringsbad.

4. Vid intern behandling ska passiveringsbad och andra vätskor där halten av farliga ämnen är högre än halten i det inkommande processvattnet till genomströmningsanläggningen behandlas i en reningsanläggning med satsvis behandling.

Den satsvisa behandlingen ska vara anpassad till föroreningsinnehållet och efter reningen får klarfasen, om den uppfyller kraven i detta villkor, avledas till genomströmningsanläggningen. I annat fall ska klarfasen omhändertas på en extern avfallsanläggning.

5. Föroreningsinnehållet i det renade processvattnet får vid utsläpp till recipient inte överstiga följande begränsningsvärden.

Parameter	Halt, mg/l		Mängd, kg/år
Krom, total	0,2	Månadsmedelvärde	3,4
Zink	0,2	Månadsmedelvärde	2,5
Opolära alifatiska kolväten	1	Dygnsmedelvärde	
Totalt extraherbara alifatiska och aromatiska kolväten	5	Dygnsmedelvärde	

Proverna ska tas ut flödesstyrt. Analyserna ska utföras på ofiltrerat prov och minst en gång per månad på månadssamlingsprov respektive dygnssamlingsprov. Provtagning och analys ska ske enligt svensk standard eller likvärdig provtagnings- och analysmetod.

pH-värdet i utgående vatten ska hållas inom intervallet 7 – 11 och kontrolleras genom kontinuerlig mätning och registrering.

Kemikalie- och avfallsfrågor

6. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkta och hanteras på sådant sätt att förorening av mark och vatten inte riskeras. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras nederbördsskyddat och vid behov ska förvaringsplatsen vara försedd med påkörningsskydd. Förvaringen ska ske så att det inte föreligger någon risk att sinsemellan reaktiva föreningar kan komma samman. Kemiska produkter och farligt avfall innehållande flyktiga organiska föreningar ska förvaras i väl tillslutna behållare så att avdunstningen minimeras.

Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallat område som är tätt och beständigt mot det som förvaras där. Invallningar ska dimensioneras så att de rymmer största behållarens volym och minst 10 procent av övrig lagrad volym.

7. Mängden farligt avfall som tillfälligt lagras, i väntan på insamling, får vid varje enskilt tillfälle uppgå till högst 25 m³ metallhydroxidslam och högst 70 m³ annat farligt avfall.

Buller

8. Ljudnivån från den samlade verksamheten får inte överskrida följande värden vid bostäder (frifältsvärde utomhus vid fasad).

	Klockslag	Ekvivalent ljudnivå	Momentan ljudnivå
Vardagar	07-18	50 dBA	
Lör-, sön- och helgdagar	07-18	45 dBA	
Kvällstid	18-22	45 dBA	
Natttid	22-07	40 dBA	55 dBA

Buller ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tider då verksamheten pågår. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs.

Energianvändning

9. Åtgärder ska successivt och i skälig utsträckning vidtas för att effektivisera energianvändningen. Åtgärderna ska utgå från en energikartläggning och en plan för energihushållning, som redovisar hur verksamhetens energianvändning kan effektiviseras.

Av planen för energihushållning ska det framgå vilka åtgärder som är tekniskt möjliga att genomföra, kostnader samt vilka åtgärder som bolaget är berett att genomföra under kommande fyraårsperiod.

Planen ska hållas tillgänglig för tillsynsmyndigheten. Planen ska aktualiseras vart fjärde år och innehålla en redovisning av vilka åtgärder som har genomförts. Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten bestämma ett längre intervall, än det ovan angivna, för aktualisering av planen eller redovisning av genomförda åtgärder.

En plan för energihushållning ska vara upprättad senast tolv månader efter att tillståndet tagits i anspråk.

Säkerhetsfrågor

10. Ytbehandlings-, avfettnings- och reningsanläggningarna ska vara placerade och utformade så att vätskor vid spill eller haverier kan samlas upp och inte tillförs avloppssystem, mark eller vatten. Reningsanläggningarna ska vara försedda med larm och annan utrustning som vid driftstörning i reningsprocessen förhindrar utsläpp av bristfälligt renat processavloppsvatten.

Produktionslokalerna i övrigt ska vara utformade så att kemiska produkter eller farligt avfall vid spill eller haverier kan samlas upp och inte tillförs avloppssystem, mark eller vatten.

11. Påfyllning med vatten från det kommunala ledningsnätet till produktions-, renings- eller städutrustning ska utföras så att

återsugning eller backströmning av förorenat vatten eller andra vätskor inte kan ske. Inkommande vattenledning från det kommunala ledningsnätet till processavdelningarna ska vara försedd med avstängningsventil.

12. Tätningstrustning till dagvattenbrunnarna och absorptionsmedel ska finnas lätt tillgängligt. Tätningstrustning ska finnas för att i förebyggande syfte kunna användas för att täta dagvattenbrunnarna vid till exempel lossning av flytande kemiska produkter eller lastning av farligt avfall samt för att snabbt kunna hindra utflöde av miljöfarliga ämnen vid till exempel en olycka eller brand.
13. Åtgärder ska successivt och i skälig utsträckning vidtas för att reducera risker ur hälso- och miljösynpunkt och i detta syfte ska det bedrivas ett fortlöpande och systematiskt arbete. Riskanalys, riskvärdering, åtgärdsplan och beredskapsplan ska finnas och vara aktuella samt hållas tillgängliga för tillsynsmyndigheten.

Åtgärdsplanen ska redovisa hur riskerna kan reduceras samt vilka åtgärder som bolaget avser att vidta med en tidsplan. Beredskapsplanen ska kunna användas operativt för att begränsa konsekvenser på hälsa eller miljö vid brand eller olycka.

En åtgärdsplan och beredskapsplan ska vara upprättad senast sex månader efter att tillståndet tagits i anspråk.

14. Förebyggande åtgärder ska vidtas för att kunna samla upp släckmedel och förorenat släckvatten och så att utsläpp till mark, grundvatten eller ytvatten förhindras.

Åtgärder för att kunna samla upp släckmedel och förorenat släckvatten ska vara vidtagna senast tolv månader efter att tillståndet tagits i anspråk.

Den fortsatta hanteringen av uppsamlat släckmedel och förorenat släckvatten ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten.

Förorenade områden

15. Statusrapporten ska kompletteras med avseende på PFAS och senast två år efter att tillståndet tagits i anspråk ska en kompletterad statusrapport lämnas in till tillsynsmyndigheten.

16. Innan verksamhetsutövaren vidtar åtgärder som innebär att föroreningar täcks eller riskerar att påverkas på annat sätt ska verksamhetsutövaren till tillsynsmyndigheten komma in med förslag på de utredningar av föroreningsförekomst samt förslag på avhjälpandeåtgärder som kan behövas för aktuellt område. Åtgärder som vidtas ska utföras så att avhjälpandeåtgärder inte försvåras.

Övrigt

17. Innan verksamheten i sin helhet eller i någon del upphör ska skriftlig information lämnas till tillsynsmyndigheten. Minst fyra månader innan upphörandet ska verksamhetsutövaren lämna in en plan för avvecklingen till tillsynsmyndigheten. I avvecklingen ska minst ingå
- omhändertagande av kemiska produkter samt icke-farligt och farligt avfall,
  - undersökningar av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till samt
  - en riskbedömning av föroreningssituationen.

Tillsynsmyndigheten får bestämma en annan tid för inlämnandet av plan för avveckling.

Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten bestämma att riskbedömning inte behöver genomföras.

18. Verksamheten ska kontrolleras enligt ett kontrollprogram som bland annat tydliggör hur efterlevnaden av villkoren ska kontrolleras samt hur verksamhetens påverkan på omgivningen ska kontrolleras med avseende på mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Förslag till kontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndet tagits i anspråk.

Delegerade frågor

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 19 kap. 5 § 9 jämfört med 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att föreskriva de ytterligare villkor som kan föranledas av följande.

- Villkor 9, Åtgärder, framtagna inom ramen för planen för energihushållning, som ska genomföras.
- Villkor 13, Åtgärder, framtagna inom ramen för riskhanteringen, som ska genomföras.

- Villkor 14, Åtgärder som ska genomföras för att förhindra utsläpp av släckmedel eller förorenat kyl- och släckvatten till mark, grundvatten eller ytvatten.
- Villkor 16, Åtgärder som ska genomföras till följd av utredningar om föroreningskador och förslag till avhjälpandeåtgärder.

Uppskjutna frågor

Miljöprövningsdelegationen skjuter med stöd av 19 kap. 5 § 11 p. jämfört med 22 kap. 27 § miljöbalken upp frågan om vilka slutliga villkor som ska gälla för användning och utsläpp av vatten.

Proton Finishing Hillerstorp AB ska under prøvotiden utreda frågor kopplade till minimering av vattenanvändningen och förekomsten av PFAS samt i detta syfte genomföra följande utredningar.

- U1. Bolaget ska under prøvotiden utreda möjlig teknik för att genom ytterligare åtgärder minska vattenanvändningen samt kostnaderna för dessa.
- U2. Bolaget ska under prøvotiden utreda förekomsten av PFAS a) i renat processvatten som avleds till recipient, b) i vattnet i uttagsbrunnen, c) inom ytbehandlings- och reningsanläggningarna och d) i dräneringsvattnet. Utredningen ska för vatten i a - d ovan omfatta spårning av källorna till PFAS och analys av föroreningshalter av PFAS.

Utredningen ska även omfatta analys av föroreningshalter av PFAS i rejektvatten från filterpress samt i vätskor som uppkommer vid regenerering av filter och som avleds till reningsanläggningen.

Utredningen ska, fördelat på de olika flöden från a, b och d ovan, omfatta mängden PFAS som årligen släpps ut till recipienten Storån och vilken påverkan detta utsläpp av PFAS kan ha på recipienten.

Av utredningen ska det framgå vilka reningsåtgärder eller andra åtgärder som är möjliga att vidta för att så långt möjligt begränsa utsläppet av PFAS samt kostnaderna för dessa. Utredningen ska även omfatta lämpligheten att använda vattnet i uttagsbrunnen samt om det är möjligt att i stället enbart använda kommunalt vatten i processerna.

Utredningen ska även för vatten enligt a – c ovan omfatta vilken reduktion av halten av PFAS som kan uppnås med olika alternativa tekniker eller andra åtgärder.

Provtagning och analys av vatten i a – c ovan ska ske minst en gång per kvartal under provotiden. För d ovan ska provtagning och analys ske minst två gånger per år under provotiden. På rejektivatten och vätskor från regenerering ska provtagning och analys utföras så att en representativ halt erhålls. För vatten i uttagsbrunnen ska provtagningen ske vid både låga och höga grundvattennivåer och olika årstider. Analyserna ska ske på ofiltrerade prov. Provtagningarna ska dock vara representativa och bolaget ska redovisa hur provtagningen har utförts för att uppnå detta.

Minst en gång per år, det vill säga totalt minst två gånger, under provotiden, ska även breddspektrumanalys av PFAS, förslagsvis genom analys av totalhalt av oxiderbara prekursorer (TOP-analys) och/eller extraherbart organiskt fluor (EOF), göras på renat processvatten som avleds till recipient och dräneringsvatten.

Under provotidens första år ska minst två analyser av PFAS21 (LIVSFS 2022:12) genomföras. Utifrån en utvärdering av resultaten under det första året får tillsynsmyndigheten bestämma om analys fortsatt ska ske av PFAS21 eller om analysen kan justeras till PFAS11.

Vid upprättandet av provtagningsplanen och under utredningen ska avstämningar ske återkommande med tillsynsmyndigheten.

Redovisning av vidtagna åtgärder, resultatet av vidtagna åtgärder och utredningar samt förslag till ytterligare åtgärder och slutliga villkor ska redovisas till Miljöprövningsdelegationen senast två år efter att tillståndet har tagits i anspråk. En delredovisning av utredningsarbetet och vidtagna åtgärder ska lämnas till Miljöprövningsdelegationen ett år efter att tillståndet tagits i anspråk.

Till dess Miljöprövningsdelegationen beslutar annat gäller följande provisoriska föreskrift.

- P1. Volymen renat processvatten som avleds till recipient får inte överstiga 18 000 m³ per år. Flödet ska mätas kontinuerligt och registreras. Flödet ska beräknas som ett ackumulerat värde för de senaste 12 månaderna.

Igångsättningstid

Verksamhetsutövaren ska meddela tillsynsmyndigheten och tillståndsmyndigheten när detta tillstånd tas i anspråk.

Den med tillståndet avsedda verksamheten ska ha satts igång inom tre år från det att tillståndet har fått laga kraft, annars förfaller tillståndet. Verksamhetsutövaren ska meddela tillsynsmyndigheten när verksamheten sätts igång.

Tidigare tillstånd

När detta tillstånd tas i anspråk upphör Länsstyrelsens i Jönköpings län beslut daterat 1995-04-05 (dnr 2410-8314-94) att gälla.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse på sätt som anges under rubriken "Delgivning".

Redogörelse för ärendet

Tidigare beslut

Länsstyrelsen i Jönköpings län har genom beslut den 5 april 1995 meddelat Yto Furuvik Ytbehandling AB tillstånd enligt miljöskyddslagen till fortsatt och ändrad verksamhet vid anläggning för ytbehandling på fastigheten Hillerstorp Skattegård 1:35 i Hillerstorp, Gnosjö kommun.

Samråd

Ett avgränsningssamråd med Länsstyrelsen i Jönköpings län genomfördes den 3 september 2021. Samråd med de enskilda som har antagits vara särskilt berörda av verksamheten har skett genom utskick av informationsbrev och samrådsunderlag. En annons till allmänheten var införd i Värnamo Nyheter den 23 september 2021 och i nättidningen Finnveden.nu den 1 oktober 2021. Information har även funnits på Proton Finishing Hillerstorp AB:s hemsida. Länsstyrelsen i Jönköpings län har den 24 januari 2022 meddelat att den planerade verksamheten ingår bland de verksamheter som alltid ska antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 21 § miljöbalken och 6 § miljöbedömningsförordning (2017:966).

Ärendets handläggning

Ansökan, med miljökonsekvensbeskrivning, har kungjorts i Värnamo Nyheter. Handlingarna har hållits tillgängliga för allmänheten i enlighet med bestämmelserna i miljöbalken.

Remissförfarande har genomförts med Länsstyrelsen i Jönköpings län samt Samhällsbyggnadsnämnden, Teknik- och fritidsförvaltningen och Räddningstjänsten i Gnosjö kommun.

Sökanden har i bemötande lämnat synpunkter på de remissvar som inkommit.

Ansökan med yrkanden

Yrkanden

Proton Finishing Hillerstorp AB yrkar slutligen att ansökan ska beviljas och att tillstånd enligt miljöbalken lämnas till kemisk och elektrolytisk ytbehandling av metall samt behandling av eget uppkommet avfall och farligt avfall i form av sköljvatten, förbrukat passiveringsbad och jonbytareluat i verksamheten.

Yrkandet avser även följande.

- En maximal zinkanodförbrukning om 120 ton per år.
- Att verksamhetens nu gällande beslut med villkor och försiktighetsmått ska upphöra i samband med att nytt beslut tas i anspråk.
- Att den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen godkänns.

Sökandens beskrivning av verksamheten

Av ansökningshandlingarna och av vad sökanden i övrigt har angett framgår bland annat följande.

Allmänt

Proton Finishing Hillerstorp AB (bolaget) ansöker om tillstånd enligt miljöbalken för befintlig ytbehandlingsanläggning, som omfattar förbehandling, beläggning av godset med zink samt efterbehandling med trevärda passiveringar. Produktionen består av lego-ytbehandling. Ansökan omfattar den befintliga ytbehandlingsverksamheten som bedrivs idag. Inga förändringar i produktion eller liknande kommer ske med anledning av tillståndsansökan.

Under högkonjunkturåret 2018 uppmättes en förbrukning av zinkanoder på 54 ton. Produktionen uppgick 2018 till cirka 45 procent av en teoretisk maximal kapacitet fullt utnyttjade varubärare. Detta innebär att, vid en beläggning om 100 procent och fullt utnyttjande (46 veckor plus 2 övertidsveckor), skulle den teoretiska förbrukningen uppgå till cirka 121 ton zinkanoder per år. Då en framtida fullbeläggning är möjlig yrkar bolaget på ett produktionsmått om 120 ton zinkanoder per år.

Verksamheten är en så kallad industriutsläppsverksamhet som omfattas av reglerna i industriutsläppsförordningen (2013:250). Arbetet med att ta fram BAT-slutsatser för den typ av verksamhet som bedrivs är påbörjat av EU, men det finns i dagsläget inga tillämpliga BAT-slutsatser.

Verksamheten har tidigare omfattats av Sevesolagstiftningen, men uppdaterade beräkningar har visat att den verksamhet som nu bedrivs inte omfattas av Sevesolagstiftningen.

Lokalisering

Ytbehandlingsverksamhet har funnits på platsen sedan 1960. Verksamheten är belägen på fastigheten Hillerstorp 1:35 i den norra delen av Hillerstorp. Nordöst och sydväst om verksamhetsområdet finns bostadshus, och det närmaste bostadshuset ligger på ett avstånd om 70 – 100 meter. Cirka 50 meter väst-nordväst om verksamheten rinner Storån i riktning söderut genom tätorten Hillerstorp och Gnosjö kommun och ån har sitt utlopp i sjön Bolmen.

Fastigheten ligger inom detaljplanen benämnd Del av detaljplan för Hillerstorp 1:35 m.fl. Proton Finishing AB, Gnosjö kommun, Jönköpings län (laga kraft år 2015). I översiktsplanen för Gnosjö kommun, som antogs 2015, pekas Hillerstorp ut som ett viktigt område för den fortsatta utvecklingen av industri i kommunen.

Sjön Bolmen, som ligger cirka tre mil söder om Hillerstorp, nämns i översiktsplanen som ett värdefullt naturområde och är även en dricksvattentäkt för flera kommuner i Skåne. Nationalparken Store mosse, som även är ett Natura 2000-område, är belägen cirka två kilometer öster om verksamheten. Nationalparken är redovisad som ett område av riksintresse för friluftslivet.

Verksamheten bedöms inte strida mot gällande översiktsplan eller detaljplan. Inga värdefulla områden bedöms påverkas av verksamhetens lokalisering.

Produktion

Elektrolytisk förzinkning som används i verksamheten är en vanligt förekommande metallbeläggningsmetod. Ytbehandlingsprocessen består av förbehandling, beläggning av godset med zink samt efterbehandling med trevärda passiveringar. Inget sexvärt krom används i verksamheten. Under åren 2021 – 2023 har förbrukningen av zink varierat mellan 43 och 48 ton.

Steg som ingår i ytbehandlingen är avfettning, betning, el-aktivering, dekapering före och efter zinkbad, passivering samt avslutande behandling som sealer, topcoat eller korrosionskydd.

Ytbehandlingen sker automatiskt i följande processer med tillhörande förbehandlingar och sköljbad:

- Surzink-line, hängline med en volym behandlingsbad om cirka 63 m³
- Alkalisk zink-line, hängline med en volym behandlingsbad om cirka 63 m³
- Alkalisk zink-line, trumline med en volym behandlingsbad om cirka 20 m³

Den totala volym behandlingsbad uppgår till cirka 146 m³. Ansökan omfattar inte någon förändring av verksamheten i form av förändring av produktionslinjer eller utökad kapacitet.

Varje processbad har egna sköljsteg, men allt sköljvatten blandas när det kommer till reningsverket. Vatten tillförs kontinuerligt till sköljbaden för att hålla nere koncentrationen av föroreningar. För att minska mängden föroreningar på godset sköljs det i flera steg mellan de olika processtegen. Detta gör att slutprodukten håller en hög kvalitet och att efterföljande steg i processen inte förstörs genom att oönskade ämnen följer med godset. Genom att använda så kallad flerstegssköljning minimeras även förbrukningen av rent vatten till sköljning då vatten i sköljbad med lägre koncentrationer av föroreningar kan återanvändas i sköljbad som har högre koncentrationer av föroreningar.

Behandlingsbaden byts generellt ut en gång per år, men zinkbaden byts mer sällan. Förbrukade passiveringsbad kan renas internt genom satsvis behandling. Rening sker inte av några andra förbrukade behandlingsbad utan dessa hämtas av slamsugbil för borttransport och destruktion.

Det renade processvattnet återcirkuleras i processen eller leds ut till recipienten Storån.

De processlösningar och reningsutrustning som används bedöms vara i linje med bästa möjliga teknik för att minska miljöpåverkan.

Vatten samt behandling av icke-farligt och farligt avfall

Allmänt

Verksamhetens huvudsakliga miljöpåverkan är utsläpp av renat processvatten till recipienten Storån. Utsläpp till Storån sker även av dag- och takvatten. Dagvatten avleds även tillsammans med dräneringsvatten till markområdet mellan verksamhetsområdet och Storån.

Vatten som används i produktionsprocesserna består av typer.

- Kommunalt vatten (upp till 12 000 m³ per år)
- Vatten från egen brunn (6000 – 7000 m³ per år)
- Renat processvatten som recirkuleras till produktionsprocessen

Processvatten och förbrukade passiveringsbad renas internt. Kondensvatten från tryckluft avleds via oljeavskiljare och dropprör till marken.

Golven städas med skurmaskin. Skurvattnet, cirka 120 liter per år, töms i uppsamlingsstank för farligt avfall och lämnas för destruktion.

Spillvatten från personalutrymmen leds till det kommunala avloppsnätet.

Vatten från egen brunn

I processerna används vatten från egen brunn. Bedömningen är att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena och att vattenverksamheten därför inte anses vara tillståndspliktig.

Grannarna använder kommunalt vatten. Att använda brunnsvatten bedöms vara kostnadseffektivt. I det fall brunns vatten skulle ersättas med kommunalt vatten innebär det en årlig kostnad på 250 000 kronor.

Analys har visat att vattnet i den egna brunnen innehåller PFAS. Analyser visade att halten uppgick till 8,4 ng/l (2023-12-12), 1,1 ng/l (2024-12-05) och 0,47 ng/l (2025-04-03) samt att föroreningen utgjordes av PFOS. PFAS4 motsvarar nivån låg halt till mycket hög halt (tillståndsklass 2, 3 och 5) enligt SGU:s bedömningsgrunder för grundvatten.

Avseende de metaller som förekommer i höga halter i grundvattenrören i jord (krom, nickel och zink) så är halterna i vattnet i den egna brunnen mycket låga till låga (tillståndsklass 1 och 2) enligt SGU:s bedömningsgrunder för grundvatten.

Icke-farlig och farligt avfall

Sökt verksamhet omfattar behandling av eget uppkommet avfall och farligt avfall, se tabell 1.

Tabell 1 Redovisning av i verksamheten uppkommen ungefärlig mängd av icke-farligt och farligt avfall som avses behandlas internt

Avfallstyp	Avfallskod	Årligt flöde (m ³)	Årligt flöde (ton)	Behandlingsmetod
Sköljvatten	11 01 12	21 500	24 000	Genomströmningsanläggning
Jonbytareluat	11 01 15*	400	420	Genomströmningsanläggning
Sköljbadsbyten	11 01 11*	400	440	Satsvis behandling
Förbrukade passiveringsbad	11 01 06*	100	110	Satsvis behandling

* - farligt avfall

Sköljbadsbyten avser avfettningssköljar, zinksköljar och passiveringssköljar där halten av föroreningar är för hög för behandling i genomströmningsanläggningen. Eluat från regenerering av jonbytare innehåller framför allt zink och krom i löst form och klassificeras som farligt avfall enligt avfallskod 11 01 15*. Analyser visar dock att metallhalterna i eluat är lägre än i det inkommande sköljvattnet från ytbehandlingsprocessen och har liknande sammansättning. Behandling av eluat i genomströmningsanläggningen är en miljömässig och tekniskt motiverad lösning.

Vakuumindestning har utvärderats som alternativ teknik för att ta hand om hela flödet (genomströmning + satsvis behandling) samt för satsvis behandling. Bolaget anser att investerings- och reningskostnaden per kubik renat avfall inte är ekonomiskt försvarbar för att motivera en investering i vakuumindestning varken för hela reningsflödet eller för att ersätta den satsvisa behandlingen.

Genomströmningsanläggning

Inkommande sköljvatten ifrån linerna, klarfas från satsvis behandling, eluat och rejektivatten från filterpress samlas upp i uppsamlingstankar och avleds därifrån för rening i genomströmningsanläggningen. I genomströmningsanläggningen sker rening genom följande steg; normaliseringssteg,

neutraliseringssteg, flockningssteg och lamellseparering. I lamellsepareringen separeras metallhydroxidslammet och klarfasen. Klarfasen samlas upp i en bufferttank och härifrån recirkuleras vattnet tillbaka till sköljstegen i ytbehandlingslinerna och den volym som överstiger sköljvattenbehovet i processen går vidare till slutpolering. I slutpoleringen passerar vattnet först ett filter med sand och aktivt kol för att binda och fånga upp partiklar och organiska ämnen. Sedan vidare genom selektiv jonbytare för att ytterligare minska mängden metalljoner i vattnet. Vattnet passerar sedan genom slutkontrollen med pH-justering, flödesmätning och flödesstyrd provtagning innan utsläpp till recipienten.

Efter en slamförtjockningsprocess pumpas metallhydroxidslammet genom en filterpress för avvattning och vattnet (rejektet) återförs till uppsamlingstanken för sköljvatten. Det avvattnade metallhydroxidslammet (filterkakor) samlas i container och skickas som farligt avfall för destruktion till godkänd mottagningsanläggning.

Satsvis behandling

Satsvis behandling används för förbrukade passiveringsbad och när koncentrationen av föroreningar är för hög i förbrukade sköljar för att kunna behandlas tillfredsställande i genomströmningsanläggningen, i vilken uppehållstiden i respektive steg är för kort.

Förbrukade passiveringsbad och sköljbadbyten avleds till uppsamlingstankar varifrån pumpning kan ske till behandlingstankar för satsvis behandling. Alternativt kan förbrukade passiveringsbad och sköljbadbyten skickas för destruktion.

För behandlingen väljs från styrsystemet vad som ska behandlas och systemet sköter sedan behandlingen via valt program. Den satsvisa behandlingen sker enligt samma processteg och principer som beskrivs för genomströmningsanläggningen ovan. Skillnaden är att hela processen sker i en tank där respektive processteg får ske i den takt som krävs. Efter behandlingen kontrolleras klarfasen enligt instruktion. Klarfasen innehåller maximalt lika mycket förorening som sköljvattnen som behandlas i reningsverket. Om klarfasen inte godkänns, det vill säga har hög turbiditet (grumlig eller missfärgad), görs den satsvisa behandlingen om. Om den godkänns skickas klarfasen till uppsamlingstanken för sköljvatten för behandling i genomströmningsanläggningen. Metallhydroxidslammet går för avvattning i filterpressen.

Återcirkulation och utsläpp från reningsanläggningarna

Renat processvattnet återcirkuleras i processen eller leds ut till recipienten. Avledning till recipient sker endast om det inte krävs mer sköljvatten till ytbehandlingsprocesserna.

Under åren 2018 – 2023 släpptes mellan cirka 12 000 och 18 900 m³ renat processvatten ut till recipienten.

För att ytterligare minska mängden förbrukat vatten och utsläppt renat processvatten är följande åtgärder möjliga att genomföra.

- Surzinkshänglinen kan kopplas in på recirkuleringsflödet.
- Installation av bufferttank för vatten som ska recirkuleras för att kunna nyttja recirkulerat vatten vid sköljbyten även om det inte är vattenflöde genom reningsverk.

Med dessa åtgärder uppskattas att mängden recirkulerat vatten kan ökas från dagens cirka 3 000 m³ per år till cirka 5 000 m³ per år. Vid fullt utnyttjande av produktionslinjerna beräknas utsläppet av renat processvatten med dagens förutsättningar uppgå till cirka 19 300 m³ per år. Vid fullt utnyttjande av produktionslinjerna men efter genomförandet av ovanstående åtgärder beräknas utsläppet av renat processvatten uppgå till cirka 17 400 m³ per år. Då det behövs ett säkerhetsutrymme och möjlighet att på sikt installera jonbytare vid processbad för att kunna förlänga driftstid och minska uppkommet avfall yrkar bolaget därmed på en tillståndsgiven mängd utsläppt renat processvatten på minst 18 000 m³ per år.

I Tabell 2 redovisas de årliga utsläppen (kg/år) av zink, koppar, krom och nickel till recipienten för åren 2018–2021. Årsmängderna uppvisar tämligen stabila värden. Utsläppet under år 2020 var inte representativt på grund av pandemin. I tabell 2 redovisas även en jämförelse mellan gränsvärdena i nuvarande villkor samt nya föreslagna begränsningsvärden för sökt verksamhet.

Tabell 2 Årliga utsläpp av metaller till recipienten Storån för åren 2018–2021 jämfört med värden enligt villkor i nuvarande tillstånd och föreslagna begränsningsvärden.

	Utsläpp i kg per år			
	Zink	Koppar	Krom _{tot}	Nickel
Nuvarande villkor	9	2,5	7	7
Föreslaget villkor	3,6		3,6	
2018	2,2	0,2	2,2	0,07
2019	1,5	0,09	2,3	0,08
2020	1,4	0,1	2,4	0,04
2021	0,8	0,09	2,2	0,04

I tabell 3 redovisas årsmedelvärden för de analyserade månadsamlingsproven för åren 2018 – 2021 samt inom parentes intervallet i BREF-dokumentet. För år 2024 och början av år 2025 visar beräkningar på ett medelvärde för zink om cirka 0,09 mg/l. Det finns två toppar (0,25 och 0,23 mg/l) som sticker ut, medan majoriteten av resultaten ligger väl under 0,1 mg/l. För samma period för krom_{total} visar beräkningar på ett medelvärde om cirka 0,13 mg/l, merparten av värdena ligger inom intervallet 0,1 – 0,15 mg/l.

Tabell 3 Uppmätta årsmedelvärden av månatliga utsläppshalter per år (mg/l) för åren 2018–2021. Halter enligt BREF inom parentes.

	Medelvärde, mg/l som månadsmedelvärde (BREF)			
	Zink (0,2–2 mg/l)	Koppar (0,2–2 mg/l)	Krom, tot (0,2–2 mg/l)	Nickel (0,2–2 mg/l)
2018	0,14	0,04	0,12	0,01
2019	0,17	0,006	0,15	0,005
2020	0,11	0,02	0,26	0,003
2021	0,06	0,007	0,16	0,003

Reningseffekten bedöms vara god även för olja och organiska ämnen. Analys av alifatiska och aromatiska ämnen visar på låga halter i utgående vatten. Periodvis har även halten av BOD, COD, kväve, kobolt, selen och fluorid analyserats, vilket också visar på låga halter.

Bolaget föreslår i förhållande till befintligt villkor en sänkning av värdet för krom och zink (halt 0,2 mg/l och mängd 3,6 kg/år) så att de överensstämmer med faktisk utsläppssituation, och säkerställer att tillståndet på ett realistiskt sätt återspeglar både tekniska möjligheter hos reningsverket och nuvarande produktionsvolym.

Analys har visat att vatten från egen brunn, inkommande vatten till reningsverket och utgående renat processvatten innehåller PFAS. Bolaget håller på att utreda källan till PFOS i processvattnet. Vid analys av PFAS20 i prov från inkommande vatten var halten 15 ng/l (PFOS 15 ng/l). Vid analys av PFAS11 i utgående renat processvatten har halten uppgått till 130 ng/l (2023-10-24), 48 ng/l (2024-04-23) och 9,1 ng/l (2025-04-03). Vid analystillfällena uppgick halten av PFOS till 110, 45 ng/l respektive 9,1 ng/l. Källan till PFAS i detta vatten är inte känd. Merparten av PFAS-halten består av PFOS, vilket är förbjudet inom EU sedan 2009 samt i vissa prover 6:2 FTS. Det kommunala vattnet innehåller inte PFAS. Vattnet från den egna brunnen innehåller en låg halt PFOS. Halten av PFOS är högst i vattenprov taget före sandfiltret i slutpoleringen. Se även under rubriken "Vatten från egen brunn".

Bolaget föreslår att tillståndet förses med ett utredningsvillkor för PFAS. Målsättningen är att det inte ska finnas PFAS i verksamheten. PFAS används inte längre i några kemikalier i verksamheten (leverantörerna av kemikalier har bekräftat detta). Bolaget har tagit fram en handlingsplan för arbetet med föroreningen av PFAS.

Det finns inte koppar och järn i de ytbehandlingsprocesser som idag finns i verksamheten. Det bedöms inte motiverat att inkludera gränsvärden för koppar, nickel och järn i det nya tillståndet. Vidare visar recipientutredningen att ingen otillåten påverkan på vattenförekomsten sker avseende dessa metaller.

Det planeras en utredning avseende ytterligare åtgärder som förbättrar och säkerställer reningseffekten i genomströmningsanläggningen. Utredningen beräknas vara färdigt den 31 december 2025 och därefter kan beslut tas om åtgärder. Förslag på utredningsparametrar enligt följande:

- Flöde och uppehållstider
- Variation på föroreningssammansättning
- Separering av flöden
- Fällningskemi
- Dosering utav fällningskemi
- Alternativa metoder

Dag-, takavrinnings- och dräneringsvatten

Dagvatten kommer främst från hårdgjorda ytor utomhus samt från takavrinning. Det finns tre dagvattenbrunnar. Dagvatten från två dagvattenbrunnar, takavrinningsvatten och det renade processvattnet leds till en uppsamlingsbrunn där vattnet blandas för att via självfall ledas till Storån.

Vattnet från en dagvattenbrunnen i den nordöstra delen av verksamhetsområdet och vatten från dränering under byggnaden leds till området mellan verksamheten och ån.

Analys av dräneringsvatten visar på förhöjda halter av bland annat kobolt, krom, nickel, zink och PFAS. I övrigt bedöms inte dag- och dräneringsvatten förorenas på annat sätt än den förorening som dagvatten normalt har som bland annat orsakas av trafik.

Beräkning av haltbidraget från verksamhetens dagvatten visar på en mycket liten påverkan på recipienten.

Vattenförekomster och miljö kvalitetsnormer vatten

Anläggningen ligger inom grundvattenförekomsten Hillerstorp (WA97588924) som bedöms ha mycket goda eller utmärkta uttagsmöjligheter i bästa delen av magasinet. På fastigheten finns en brunn och enligt SGU:s brunnsarkiv ligger grundvattennivån cirka fyra meter under markytan. Grundvattenförekomsten är inte utpekad som skyddat område för dricksvattenförsörjning enligt Ramdirektivet för vatten. Det finns heller inga terrestra grundvattenberoende ekosystem inom grundvatten-förekomsten. Verksamhetsområdet omfattas inte av något vattenskyddsområde. Någon påverkan på grundvattenförekomsten bedöms inte uppstå.

Verksamhetsområdet ligger inom Lagans avrinningsområde. Recipienten är vattenförekomsten Storån: Flåsebäcken – Flaten (WA54933724) som har måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status enligt senaste statusklassningen. Den måttliga ekologiska statusen beror framför allt på att det finns artificiella vandringshinder, att den hydrologiska regimen är påverkad av kraftig rensning och/eller rätning, samt att det morfologiska tillståndet är påverkat genom till exempel grävning. Statusen är god för koppar, krom, zink och nickel enligt senaste bedömningen i VISS. Att Storån inte uppnår god kemisk status beror framför allt på bromerade difenyleter och kvicksilver (VISS, 2021).

En recipientutredning har genomförts i syfte att bedöma verksamhetens påverkan på recipienten genom beräkningar av verksamhetens haltbidrag, som sedan har jämförts mot gällande miljö kvalitetsnormer (MKN). Beräkningar för processvatten har gjorts för medelvattenflöde (MQ) och medellågvattenföring (MLQ). Medan beräkningen för dagvatten, dräneringsvatten och påverkan från mark och grundvatten har gjorts för medellågvattenföring (MLQ). Utredningen har omfattat särskilda förorenande ämnen och prioriterade ämnen listade i HVMFS 2019:25¹ och som är relevanta för verksamheten. En annan utgångspunkt är att flödet från verksamheten inte utgör en stor andel av vattenförekomstens flöde. Recipientbedömningen har utgått ifrån följande scenarier.

- Fullt utnyttjande av nuvarande tillstånd – nollalternativ
- Fullt utnyttjande av ansökt tillstånd, med föreslaget villkor med utsläppshalter
- Medelutsläpp under 2018 (år med hög produktion och närmast full kapacitet)

---

¹ Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om klassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvatten

Då ingen förändring av verksamheten planeras kommer verksamhetens vattenhantering förbli densamma även för ansökt verksamhet. Därmed förväntas ingen förändring i halter ut från anläggningen.

Beräkningar för alla tre undersökta scenarierna visar att recipientpåverkan är försumbar. Det föreslagna villkoret kan därmed anses vara acceptabelt då utsläppet inte riskerar att påverka recipienten Storån: Fläsebäcken-Flaten på ett otillåtet sätt och inte heller riskerar utsläppet att äventyra recipientens möjligheter att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten. Det bedöms inte vara någon skillnad mellan konsekvenserna från nollalternativ och ansökt verksamhet.

Ett kontrollprogram finns för övervakning av grundvatten. Övervakningen är ett åtagande som pågår löpande och som pågått sedan 1994 och kommer att fortsätta.

Luft

Luft från ytbehandlingen kan innehålla föroreningar i form av kväveoxider, sura ämnen, metaller i gas och aerosolfas samt sura partiklar från betning. Det förekommer ingen ytbehandling i verksamheten med flyktiga organiska ämnen eller mekanisk bearbetning som skulle kunna ge upphov till stoft. På anläggningen finns ingen specifik rening av utgående luft, utan luftutsläpp sker från respektive line via ventilationsutsläpp på taket.

En provotidsutredning av emissioner till luft gjordes 1996. Utredningen omfattade mätning av gas- och aerosolburna ämnen, zink, saltsyra, svavelsyra, lut, nickel och krom. Utredningen påvisade mycket låga emissioner av sura ämnen och metaller i gas- och aerosolfas. Sammantaget visade dessa mätningar, förutsatt att ventilationen går dygnet runt, att det årliga utsläppet uppgår till 13 - 24 kg vätejoner och 5 - 8 kg zink.

Resultatet av samtliga uppmätta värden ligger nedre delen av i BREF-dokumentet angivna intervall för relevanta ämnen. Då det generellt uppmättes låga halter ansågs installation av särskild rening inte motiverad. Sedan utredningen genomfördes bedöms inga processteg tillkommit som skulle göra att de uppmätta halterna skulle vara högre än vid utredningstillfället.

Luktolägenheter bedöms inte uppkomma och inga klagomål på lukt har inkommit.

Luftutsläppen från produktionen bedöms som mycket små. Viss påverkan sker genom utsläpp från lastbilar. Utsläppen från verksamheten bedöms inte medföra att miljö kvalitetsnormerna för luft riskerar att överskridas. Nollalternativet innebär att utsläpp till luft via transporter och processventilation sker i samma utsträckning som ansökt verksamhet.

Kemiska produkter och avfall

Kemikalier förbrukas mest till produktionen och reningsverket, så som zinkpulver, natriumhydroxidlösning, salt- och svavelsyra och kemikalier för elektrolytisk rengöring. Förbrukningen av kemikalier är beroende av hur mycket gods som ytbehandlas.

Produktval, vilket omfattar val av ytbehandlingsmetod och kemikalieval, beror främst på krav från bolagets kunder. Men där så är möjligt sker produktval i samarbete med kemikalieleverantörer för att identifiera möjliga miljövänligare alternativ. Verksamheten arbetar löpande med substitution av kemikalier och råvara som är mindre skadliga för människors hälsa och miljö.

Farligt avfall omfattar syror, baser, metallhydroxid med mera. Årlig karakterisering av pressat metallhydroxidslam utförs för korrekt hantering. Förbrukade behandlingsbad och metallhydroxidslam transporteras till extern behandlingsanläggning. Under år 2020 uppkom cirka 248 ton farligt avfall. Olika fraktioner av icke-farligt avfall transporteras till godkända mottagare.

Buller

Huvudsakliga bullerkällor är fläktbuller från taket, vid lastning och lossning samt från transporter inom verksamhet och till och från verksamheten.

Bullerplank finns mot bostäder i nordost och bullerdämpningsåtgärder har vidtagits. Det finns rutiner för att hålla portar stängda. Transporter samt lastning och lossning av fordon är i huvudsak begränsat till dagtid under vardagar.

Bedömningen är att verksamheten, med vidtagna skyddsåtgärder, inte riskerar överskridanden av Naturvårdsverkets riktvärden. Då ansökt verksamhet och nollalternativet är samma verksamhet bedöms inte ansökt verksamhet bidra till att de totala bullernivåerna i området förändras i jämförelse med nollalternativet.

Transporter

Det totala antalet transportrörelser som förväntas är cirka 50 per dag. Det kan jämföras med närliggande länsväg 151 som har en årsdygnstrafik på mellan 2 000 och 4 000 (Trafikverket, 2022). Verksamheten medför endast en marginell påverkan på den totala trafiksituationen i närområdet och påverkan på luftkvaliteten är marginell. Fordonstrafiken bedöms inte öka.

Resurshushållning

Energi

Energi används framför allt i produktionen, till exempel till de elektrolytiska processerna, till att driva transportörsystem, pumpar, motorer, filter och kompressorer, samt för direkt eller indirekt uppvärmning av processbad. Energi används också för uppvärmning av lokalerna och interna transporter.

Energikällorna är el och biogas. Biogas används i en gaspanna, som bland annat används för uppvärmning av behandlingsbad och varmvatten för personal. Den totala energianvändningen för anläggningen är cirka 3 100 MWh per år. Av denna förbrukning kan 90 procent härledas till verksamheten, 8 procent till byggnaden och 2 procent till transporter. Energiplanen uppdaterades senast 2024. Planen bygger på genomförd energikartläggning och andra identifierade förbättringsåtgärder.

Energiförbrukningen mäts och följs upp kontinuerligt för att reducera energiåtgången och energikartläggning genomförs inom ramen för lag (2014:266) om energikartläggning i stora företag för hela Proton Group. Den senaste energikartläggningen som genomfördes 2020 visade att mellan åren 2015 och 2019 har produktionen ökat med cirka 20 procent medan energi-användningen gått upp med cirka 3 procent. Energianvändningen har minskat ytterligare och räknat för gods har den från år 2015 till 2023 sjunkit från 6,8 till 4,9 kWh/m².

Bolaget arbetar kontinuerligt med energieffektivisering, optimering av processer, transporter m.m. Bolaget strävar efter att minska åtgången av råvaror och energi samt minska mängden avfall.

Vatten

Genom att använda så kallad flerstegssköljning minimeras förbrukningen av rent vatten till sköljning då vatten i sköljbad med

lägre koncentrationer av föroreningar kan återanvändas till sköljbad som har högre koncentrationer av föroreningar. Allt sköljvatten behandlas sedan i ett internt reningsverk. Efter detta kan sköljvattnet recirkuleras till processerna, alternativt avledas till recipienten. Se även under rubriken "Återcirkulation och utsläpp från reningsanläggningarna".

Säkerhetsfrågor

Rutiner finns för kontroll och journalföring av reningsverkets funktion, till exempel daglig kontroll av pumpgröpar, nivåer, slampress, omrörare, läckage och larm. Det görs även daglig kontroll av provtagningsutrustning och veckovis kalibrering av elektroder.

En driftstörning i reningsverket medför ett automatiskt stopp i vattenflödet från reningsverket. Produktionen kan dock fortsätta vara i drift utan ett fungerande reningsverk i cirka tre till fyra timmar. Reningsverket är utformat att automatiskt stänga in- och utflöde av vatten om uppsatta parametrar ej uppnås. Driftstörning i reningsverket påverkar framför allt produktionen, men skulle inte medföra några risker för den yttre miljön.

Risker är bland annat förenade med hantering av brandfarliga varor och vissa kemikalier som vid uppvärmning och annan typ av extern upphettning kan bilda giftiga eller frätande gaser. Risk finns för häftiga kemiska reaktioner mellan olika ämnen, vilket kan ge kraftig värmeutveckling och eventuellt antändning av lättantändligt material. Vissa frätande ämnen är också oxiderande, dvs verkar brandunderstödjande. Många syror reagerar med metaller (t.ex. zink, aluminium, magnesium och järn) och bildar vätgas. Sker en sådan reaktionen inomhus kan explosiv knallgas bildas. Riskreducerande åtgärder har vidtagits och behöver vidtas.

Absorptionsmaterial finns tillgängligt i närheten av all förvaring av kemikalier. Samtliga kemikalier förvaras inomhus. Rummen är uppdelade för separat förvaring av sura och alkaliska kemikalier. Rummen är invallade och låsbara. Invallningarna är utformade för att innehålla den största behållarens volym samt 10 procent av övrig lagrad volym. I rummet för produktionskemikalier lutar golvet mot en pumpgröpar i mitten av rummet. Båda rummen är försedda med trösklar för att förhindra spridning av spill eller läckage.

För att förhindra spill är karen tätt placerade. I anslutning till respektive line finns invallningar för kärl till automatdoserade kemikalier. Samtliga liner är separat invallade och utrustade med

spillplåtar. Invallningarna är utförda med lutning så att vätska enkelt kan samlas upp vid spill.

Farligt avfall förvaras inomhus i behållare anpassade för ändamålet. Flytande farligt avfall, till exempel förbrukade behandlingsbad, förvaras i separata invallade tankar. Hydroxidslam från reningsverket förvaras i container inomhus på hårdgjord yta utan avlopp.

Det sker ingen förvaring av kemikalier eller avfall i närheten av dagvattenbrunnar. Ingen lastning eller lossning från inkommande transporter sker i direkt anslutning till dagvattenbrunnarna. Brunnstätningar finns i nära anslutning till de dagvattenbrunnar som finns i närheten av lossningsplatser för kemikalier.

Det genomförs löpande riskanalyser med en aktivitetsplan minst en gång per år eller när en förändring sker. Verksamheten arbetar med systematiskt brandskyddsarbete. Bränder förebyggs framför allt genom befintliga rutiner, regelbunden kontroll av brandutrustning och andra förebyggande åtgärder. Kontroller och revisioner av befintligt brandskydd och säkerhet sker återkommande av externt bolag. Det finns en insatsplan och beredskapsplan upprättad med instruktioner för agerande vid olika situationer.

Brand- och utrymningslarm finns och det har i hela anläggningen installerats sensorer med larmdon och larmsändare. Anläggningen har automatiska branddörrstängningar och är uppkopplad mot SOS-alarm för åtgärd.

Byggnaden är uppdelad i flertal brandceller. Varje brandcell är utformad för att kunna hålla släckvatten invallat vid en brand. Inne i produktionslokalerna finns inga brunnar som kan föra med sig släckvatten till recipient. Vid en brand kommer således släckvatten i första hand stanna i byggnaden. Släckvatten som hamnar utanför byggnaden kan bli ståendes på de asfalterade ytor som omger anläggningen då asfaltsytorna lutar något in mot byggnaderna. Detta förutsätter dock att dagvattenbrunnarna har tätats i händelse av olycka. Det finns i övrigt ingen avstängningsfunktion som kan hindra släckvatten från att nå recipienten om det kommer ner i dagvattensystemet.

Bolaget behöver utreda förutsättningarna att ta hand om släckvatten inom byggnaden eller på hårdgjord yta utanför byggnaden och vad de olika alternativen innebär tekniskt, miljömässigt och ekonomiskt. Tidplanen innebär att utredningen påbörjas i april – maj 2025 med

målet att det finns ett beslutsunderlag framtaget under december 2025. Vidare att beslut tas och åtgärder genomförs under år 2026.

En översvämningskartering längs Storån visar att skillnaden i nivåerna som uppstår mellan 100- och 200-års regn är marginell. Karteringen visar att endast vid så kallat beräknat högsta flöde (BHF)² finns risk för översvämnning vid verksamheten. Vid ett 100-års och 200-års regn riskerar delar av oexploaterad mark mellan Storån och verksamheten översvämmas. Enligt detaljplanen är den reglerad som en barriär som kan översvämmas utan risk för påverkan på bebyggelsen. Denna del får enligt detaljplanen inte bebyggas. Att denna del översvämmas bedöms i enlighet med detaljplanen inte innebära några negativa konsekvenser.

Risker skulle kunna uppstå om det till exempel sker lagring av farligt avfall eller kemikalier i det område som kan översvämmas. Sådan förvaring förekommer inte och planeras inte heller ske i framtiden.

En ökad förekomst av skyfall kan bland annat leda till en ökad eller minskad effektiv nederbörd i form av förändrade grundvattennivåer. Vid en förhöjd grundvattennivå kan urlakningen av kemikalier och miljögifter i förorenade områden intensifieras och spridningspotentialen öka.

Förorenade områden

Enligt länsstyrelsernas register över potentiella och konstaterade förorenade områden är fastigheten klassad i riskklass 2 enligt MIFO-metodiken. En statusrapport har upprättats som omfattar hela den nuvarande verksamheten och den som planeras. Hela fastigheten Hillerstorp 1:35 omfattas av statusrapporten. Dock har hela fastigheten inte bedömts vara aktuell att undersöka då det endast är inom vissa områden som sådan verksamhet bedrivs eller kommer att bedrivas som skulle kunna innebära en föroreningsrisk på mark och grundvatten.

Förekomst av föroreningar har konstaterats i anslutning till delområden där ytbehandling har bedrivits och bedrivs, vid äldre reningsverk och kemikalielager, i grundvatten, vid slänt ut mot våtmarken som har fyllts ut med förorenade massor samt i våtmarken som tagit emot industriavloppsvatten. Merparten av föroreningarna i jord bedöms finnas under byggnaden och även i ett skogsområde där utfyllnad har skett lång tid tillbaka (i norra delen av

---

² BHF är en systematisk kombination av alla kritiska faktorer som bidrar till ett maximalvattenflöde vid ett vattendrag (regn, snösmältning, markfuktighet, magasinifyllning).

fastigheten utanför den asfalterade ytan), ett område som inte används av verksamheten. Föroreningarna i grundvatten visar på en spridning från marken under byggnaden till områden nedströms verksamheten i riktning mot Storån.

Analysresultat från prover i jord visar på förekomst av koppar, kobolt, krom, nickel och zink i halter över mindre känslig markanvändning (MKM). Analysresultat från prover på grundvattnet visar på höga till mycket höga halter av krom, nickel och zink. Även halten av kobolt är förhöjd i grundvattnet. Grundvattnet är även tydligt påverkat av exempelvis ammoniumkväve, sulfat, natrium och COD-Mn i samma provpunkter där det förekommer hög turbiditet och låg alkalinitet såväl som krom, nickel och zink.

Kemikalier som har använts i produktionen kan ha innehållit PFAS. PFAS användes historiskt vid ytbehandling i samband med kromatering och nickel/krom-bad. PFAS har under våren 2024 analyserats i prov från grundvattnet. Analysen har omfattat 11 respektive 20 PFAS-ämnen. Av 20 analyserade PFAS-ämnen återfinns 12 olika PFAS-ämnen i grundvattnet. Det PFAS-ämne som förekommer i högst halter är PFOS. Halten av PFOS varierar mellan 170 och 5 100 ng/l, förutom ett rör där halten är under laboratoriets rapporteringsgräns. Enligt SGU:s Bedömningsgrunder för grundvatten är halterna i åtta av nio prov mycket höga (tillståndsklass 5).

Fastigheten ligger inom ett grundvattenmagasin och grundvatten är en skyddsvärd resurs. Det finns en brunn för uttag av industrivatten på fastigheten. Betydande delar av fastigheten utgörs av skog och i dessa områden finns goda förutsättningar för marklevande organismer. Verksamhetsområdet är dock till stor del bebyggt eller asfalterat vilket innebär att förutsättningarna för ett fungerande markecosystem i de delarna är mycket begränsade. Cirka 50 meter från verksamheten rinner Storån som har sitt utlopp i sjön Bolmen, som är ett värdefullt naturområde och en dricksvattentäkt för flera kommuner i Skåne.

Bedömningen är att föroreningarna som finns i marken inte påverkas av den sökta verksamheten. Detta då verksamheten inte innebär att föroreningarna kan lakas eller spridas på annat sätt än vad som redan sker idag. Det finns inget som pekar på att grundvatten i jord sprids i riktning mot den egna brunnen, utan riktningen är mot Storån. Vidare medför verksamheten ingen förändring avseende grundvattenförhållandena inom fastigheten.

Den sökta verksamheten kan påverkas av föroreningsskadan om det blir aktuellt att renovera eller byta ut en process. Då kommer en sanering av byggnadsmaterial och underliggande mark att behöva göras vilket påverkar kostnaden för investeringen. En sådan åtgärd har tidigare genomförts vid en tidigare line vid anläggningen och utredning och åtgärd av föroreningsskador ingår i beräkningarna inför uppgradering av liner.

Kontroll av verksamheten

Verksamheten är kvalitets- och miljöcertifierad enligt SS-EN ISO 9001:2015 samt 14001:2015 och har ett väl utvecklat och etablerat ledningssystem med rutiner för ansvar, kontroll av utrustning, mätningar och bedömning av risker. Bolaget följer förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Åtgärder vidtas för att genom egna undersökningar eller på annat sätt hålla sig underrättad om verksamhetens påverkan på miljön. Ett nytt kontrollprogram kommer att tas fram och delges tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet tas i anspråk.

Alternativ utformning, skyddsåtgärder och försiktighetsmått

Någon alternativ utformning av process- eller reningsanläggningar har inte bedömts relevant att utreda eftersom de processer och tekniker som används kan betraktas som bästa tillgängliga teknik enligt BREF-dokument och BAT-slutsatser. Vid val av processteknik samt vattenreningsteknik kommer bästa möjliga teknik att väljas utifrån vad som är ekonomiskt rimligt.

Skyddsåtgärder och försiktighetsmått redovisas under respektive rubrik.

Alternativ lokalisering

Ett alternativ kan vara att placera produktionen på någon av Protons övriga tre anläggningar. Detta skulle dock medföra ett behov av utbyggnad vid dessa anläggningar. Att fortsätta verksamheten på redan exploaterad mark är positivt ur ett resurshållningsperspektiv då bolaget kan nyttja befintliga lokaler och system.

Ansökan omfattar en redan befintlig och etablerad verksamhet och lokaliseringen bedöms därför som väl vald. Att omlokalisera befintlig verksamhet bedöms därför inte anses vara motiverat ur ett miljö-

och resurshushållningsperspektiv. Vidare bedöms det inte ekonomiskt skäligt att omlokalisera verksamheten.

Nollalternativ

Gällande detaljplan för fastigheten är avsedd för industri och området är sedan tidigare exploaterat. Den fortsatta verksamheten kräver ingen ytterligare byggnation eller ökad areal av hårdgjord yta. Nollalternativet i detta fall utgörs av den befintliga verksamheten, det vill säga att verksamheten fortsatt bedrivs enligt gällande tillstånd från 1995.

Yttranden

I inkomna yttranden i ärendet har sammanfattningsvis följande anförts med anledning av ansökan.

Länsstyrelsen i Jönköpings län

- En produktionsbegränsning utformad som maximal zinkanodförbrukning (120 ton per år) kan föreskrivas.
- Avstyrker villkorsförslag 6 då ändringar i verksamheten ändå måste anmälas till tillsynsmyndigheten för bedömning enligt bl.a. 1 kap. 4 § miljöprövningsförordningen.
- Det bör i villkor framgå vilken typ av vätskor som ska genomgå satsvis behandling innan klarfasen leds vidare till genomströmningsanläggningen.
- Ett villkor om risker bör innefatta en fortlöpande översyn av släckvattenutredningen.
- Riskanalysen bör innehålla en riskskattning efter genomförda åtgärder. Det bör finnas en beskrivning av ventilationen i utrymmen innehållande t.ex. kemiska produkter vid brand under strömavbrott och hanteringen av radioaktiva ämnen. Vidare en beskrivning av arbetet för att förhindra att miljöfarliga ämnen tillförs Storån vid ett beräknat högsta flöde.
- Omhändertagandet av 363 m³ släckvatten inne/utanför byggnaden (ett troligt värsta scenario) är oklart. Omhändertagandet bör även inkludera volymer som omhändertas inomhus kontra utomhus samt hur det säkerställs att inget kontaminerat släckvatten hamnar i dagvattnet eller närliggande vattendrag. Det bör övervägas att utforma den asfalterade ytan så att en större mängd vatten kan omhändertas utomhus.
- Lämnar ett förslag på annan formulering av ett efterbehandlingsvillkor.

- Förutsätter att Miljöprövningsdelegationen föreskriver nödvändiga uppgifter och villkor angående behandling av avfall, i enlighet med 22 kap. 25 a § miljöbalken.
- Det bör föreskrivas villkor om förstagångsundersökning och löpande periodisk undersökning vart annat år, eller med ett annat intervall som tillsynsmyndigheten bestämmer.
- Det fortsatta arbetet med att utreda föroreningar i mark och grundvatten kan fortsätta inom tillsynen.
- PFAS ska ingå i statusrapporten som ett relevant miljö- och hälsofarligt ämne. Förutsätts att all rådata från både nya undersökningar av PFAS tillsammans med rådata från tidigare utförda undersökningar bifogas statusrapporten.
- Bedömningen är att det inte är uppenbart att allmänna eller enskilda intressen inte skadas, men anser att det är upp till Miljöprövningsdelegationen att avgöra i frågan.
- Redovisning av hur grundvattenuttaget kan inverka på vattenförhållandena i grundvattenförekomsten (effekter) är inte tillräckligt beskrivet. Om vatten från egen brunn kan anses omfattas av undantaget för tillståndsplikt bör uttag tillåtas under en provotid medan bolaget utreder PFAS. I samband med redovisning av utredningsvillkoret bör även frågan om fortsatt användning av eget brunnsvatten avgöras.
- Tillstyrker utredningsvillkor för PFAS för att under 1 – 2 år efter att tillståndet tagits i anspråk fortsätta källspårning via provtagning och utreda möjliga åtgärder för att minska spridningen av PFAS och kostnaderna för dessa. Utredningsvillkoret bör vara specificerat angående omfattningen av utredningarna. Till exempel bör utredningen omfatta vatten i egen brunn (vid låga och höga vattennivåer), processteg, inkommande vatten till reningsverket och renat processavloppsvatten. Vidare bör antal prover, provpunkter och typ av analys framgå. Källan till PFAS i brunnsvatten samt samband mellan PFAS i brunnsvatten och i processer. Påverkan på Storån bör också utredas.
- Anser att det behöver klargöras om det är möjligt för bolaget att få ett utökad uttag av kommunalt vatten till verksamheten om uttag av brunnsvatten inte skulle ske.

Samhällsbyggnadsnämnden, Gnosjö kommun

- Nämnden har inga synpunkter på ansökan.

Räddningstjänsten Gislaved-Gnosjö

- Har valt att avgränsa sig till att granska släckvattenutredningen.
- Har inget att erinra utifrån att verksamheten väljer något av de två alternativen som omnämns i släckvattenutredningen.
- Verksamheten bör med systematik se till att gränserna där släckvattnet ska hamna håller i längden. Detta kräver kontroller som bör dokumenteras. Kontroll kan genom återbesök genomföras för att kontrollera efterlevnaden av kraven i lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

Teknik- och fritidsförvaltningen, Gnosjö kommun

- Gnosjö kommun befinner sig för närvarande i en utredningsfas gällande dricksvattenproduktionen. Detta för att utreda den framtida förmågan att möta en ökad efterfrågan av dricksvattenleveranser till kunderna. För att säkerställa leveranser är utredningen prioriterad, men det kommer ta en del tid i anspråk innan allt är klart.
- Det är därför svårt att garantera större och mer omfattande leveranser av kommunalt vatten till bolaget.
- Inför anslutning av avloppsvatten ska utredning ske i samråd med VA-huvudmannen samt tillsyns/prövningsmyndighet. Avloppsvatten som ej är behandlingsbart i kommunens reningsverk ska renas internt i egen reningsanläggning eller tas om hand om som farligt avfall.

Övriga

- Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har avstått från att yttra sig.

Sökandens bemötande

Proton Finishing Hillerstorp AB har sammanfattningsvis framfört följande med anledning av inkomna yttranden i ärendet.

Länsstyrelsen i Jönköpings län

- Med anledning av synpunkten på villkorsförslag 8 om behandling av eget uppkommet avfall förslås en ny formulering av villkoret. Bland annat föreslås formuleringen ”Reningen ska ske satsvis separat om koncentrationen av föroreningar är för hög för att kunna behandlas tillfredsställande i genomströmningsreningsverket”.

- Mot bakgrund av de uppgifter som framkommit i utredningen som presenteras i rapporten "PM Beräkning av influensradie för uttagsbrunn Proton Hillerstorp" så bedöms risken för påverkan på allmänna eller enskilda intressen, såsom grundvattenförekomsten i jordlager, som mycket liten.
- För att brunnsvattnet ska ge utslag i statusen för recipienten motsvarande gränsvärdet för årsmedelvärde vid medelvattenflödet (MQ) respektive medellågvattenflödet (MLQ) behöver brunnsvattnet innehålla 9,4 µg PFAS/l respektive 1,1 µg PFAS /l. För motsvarande utslag i recipienten kopplat till maximal tillåten koncentration vid MLQ ska brunnsvattnet innehålla 153 µg PFAS/l.
- Högsta uppmätta halt av PFAS i brunnsvattnet har varit 8,4 ng/l vilket motsvarar 0,0084 µg/l, dvs halten är under maximal tillåten koncentration för bedömning av ekologisk status. Utifrån högsta uppmätta halt i brunnen så räcker det med en spädning på 13 gånger för att klara gällande gränsvärde för årsmedelvärde för bedömning av kemisk status. Bedömningen är, utifrån ovanstående, att halten av PFAS som uppmätts i brunnen inte skadar allmänna eller enskilda intressen (Storåns vatten). Halten av PFAS bidrar inte till en försämring av recipienten kopplat till ekologisk och kemisk status.
- Hur många prov, i vilka punkter de ska tas ut och vilken PFAS-analys som ska användas bör inte specificeras i ett villkor. Omfattningen gällande antalet prov, provpunkter och analysmetod bör styras av det resultat som framkommer under provotiden. Antalet prov och analyser bör styras utifrån behov, vilket kan beslutas i dialog med tillsynsmyndigheten. En PFAS-analys kostar från cirka 3 800 kr till cirka 7 000 kr beroende på vilka PFAS som ingår. Ett stegvist förfarande behöver tillämpas för att få en kostnadseffektiv utredning.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Proton Finishing Hillerstorp AB (bolaget) ansöker om tillstånd till en befintlig anläggning för elektrolytisk ytbehandling. Bolaget har redovisat att ansökan inte omfattar några förändringar i produktion eller liknande och ansökan omfattar således ytbehandlingsverksamheten som den bedrivs idag.

Miljökonsekvensbeskrivning

Proton Finishing Hillerstorp AB har fullgjort de i 6 kap. miljöbalken angivna skyldigheterna att genomföra samråd samt att ta fram och ge in en miljökonsekvensbeskrivning. Miljöprövningsdelegationen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och att den specifika miljöbedömningen kan slutföras.

Statusrapport

Verksamheten är enligt 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250) en industriutsläppsverksamhet. Därmed krävs att ansökan ska innehålla en statusrapport, som beskriver nuläget avseende föroreningar i mark och grundvatten som har samband med verksamheten som bedrivs och avses att bedrivs. Det är väl känt att det inom fastigheten finns omfattande föroreningar av metaller. Under prövningen har det visat sig att PFAS, förutom i grundvattnet, förekommer i processerna och i det renade processvattnet. Därför anser Miljöprövningsdelegationen att PFAS ska anses vara ett relevant miljö- och hälsofarligt ämne och omfattas av statusrapporten. Bolaget har redovisat att de efter prövotiden kommer att revidera statusrapporten med avseende på PFAS.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att den redan upprättade statusrapporten samt genomförda undersökningar av PFAS är tillräckliga för att kunna bedöma tillåtligheten. Miljöprövningsdelegationen anser att tillstånd kan meddelas trots att en komplett statusrapport inte har lämnats in.

Det är positivt om statusrapporten så snart som möjligt kompletteras med ett nuläge för föroreningssituationen för PFAS. Miljöprövningsdelegationen anser att det finns behov av ytterligare utredningar och att bolagets föreslagna tidpunkt för komplettering av statusrapporten därmed är rimlig. Det bör i villkor föreskrivas om komplettering av statusrapporten samt inom vilken tid den ska lämnas in till tillsynsmyndigheten.

Tillåtlighet

Allmänt

Ansökan omfattar en tillståndspliktig anläggning som enligt bolaget, som huvudverksamhet, omfattas av 16 kap. 1 § miljöprövningsförordningen (kod 28.10-i), och är en anläggning för kemisk och elektrolytisk ytbehandling av metall där behandlingsbaden har en

sammanlagd volym av mer än 30 m³. Anläggningen är en så kallad industriutsläppsverksamhet.

Ansökan omfattar, som sidoverksamhet, även 29 kap. 72 § miljöprövningsförordningen (kod 90.450) då bolaget avser att behandla farligt avfall och den tillförda mängden avfall inte överstiger 2 500 ton per kalenderår. Ansökan omfattar även behandling av icke-farligt avfall.

Ansökan omfattar ingen ändring i ytbehandlingslinerna eller i processerna. Ansökan omfattar således den befintliga verksamheten i vilken den sammanlagda volymen behandlingsbad uppgår till cirka 146 m³ samt de befintliga linerna med elektrolytisk förzinkning med processerna surzink och alkalisk zink.

Tillstånd söks eftersom det sedan det befintliga tillståndet meddelades har skett omfattande förändringar av ytbehandlingsprocesserna.

Miljöprövningsdelegationer bedömer, med utgångspunkt från bolagets redovisning, att verksamheten kommer att omfattas av 29 kap. 72 § miljöprövningsförordningen (kod 90.450) även om förändringar genomförs i enlighet med förslagen i Klimat- och näringslivsdepartementets promemoria "Regelförenkling för viss avfallsbehandling" (KN2024/02491, Juni 2025).

Ansökan omfattar behandling av icke-farlig och farligt avfall som uppkommit i den egna verksamheten. Enligt 22 kap. 25a § miljöbalken ska det av beslutet vid behandling av avfall framgå bland annat avfallstyp, mängd och behandlingsmetod. Inom verksamheten finns för behandling av icke-farligt och farligt avfall ett reningsverk som omfattar två reningsanläggningar; en reningsanläggning där rening sker samtidigt med genomströmningen (genomströmningsanläggning) och en reningsanläggning med satsvis behandling i en tank. Miljöprövningsdelegationen bedömer då behandlingen enbart avser icke-farligt och farligt avfall, som uppkommit i den egna verksamheten, att det är lämpligt att avfallstyp och behandlingsmetoder som anses vara tillämpliga anges i villkor och att avfallskoder och mängder framgår av sökandens beskrivning. Se vidare under rubriken "Villkor".

I nya anläggningar eftersträvas en så låg vattenanvändning att det är möjligt att installera en avloppsfri anläggning. Enligt befintligt tillstånd är det tillåtligt att efter rening i genomströmningsanläggningen släppa ut den renade processvattnet till recipienten

Storån. Miljöprövningsdelegationen anser att det är mycket viktigt att belastningen på miljön begränsas så långt det är möjligt. Även om bestämmelserna om miljö kvalitetsnormer i detta fall inte föranleder särskilda krav på begränsningar av utsläppen till vatten, kan en tillämpning av miljöbalkens övriga hänsynregler (främst 2 kap. 3 § och 2 kap. 7 § första stycket) leda till sådana krav. Det är därför av stor vikt att reningsprocessen är anpassad till föroreningsinnehållet och viktigt att avfall med hög föroreningshalt eller svårbehandlade föroreningar hanteras i reningsanläggningen med satsvis behandling. I vilken det är möjligt att utforma en specifik reningsprocess.

Miljöprövningsdelegationen anser vidare att det är en effektiv rening som ska avgöra halten i utgående vatten och inte att halten beror på att en utspädning sker i det relativt sett stora flödet av processvatten. Av detta följer att bedömningen av bästa möjliga teknik och vilken belastning som är tillåtlig behöver omfatta utformningen av liner och reningsanläggningar samt reningseffekten (halten) och mängden (halten*flödet). I BREF-dokumentet för branschen³ framhålls bland annat vattenbesparande teknik och separat behandling av olika flöden. Bolaget har framfört att det i den befintliga anläggningen inte är möjligt att införa fler sköljsteg, som kan vara en vattenbesparande åtgärd. Bolaget planerar att vidta två åtgärder för att minska vattenanvändningen. Vidare framförs att det renade processvattnet som recirkuleras inte kan användas i alla sköljsteg på grund av kvalitetspåverkande orsaker. Bolaget utreder åtgärder som kan förbättra och säkerställa reningseffekten i genomströmningsanläggningen. Se vidare under rubrikerna "Industriutsläppsverksamhet" och "Villkor".

Bolaget har i föreslaget villkor 6 yrkat att ytterligare processer med eventuellt andra utsläppsp parametrar kan läggas till inom verksamheten i samråd med tillsynsmyndigheten. Ändring i verksamheten, och framför allt en ändring som kan påverka hälsa och miljö, är en ändring och ska bedömas utifrån gällande praxis och enligt 1 kap. 4 och 11 §§ miljöprövningsförordningen (2013:251) samt tillståndets omfattning och villkor. Tillsynsmyndigheten ska således alltid bedöma om en ändring är tillstånds- eller anmälningspliktig. Länsstyrelsen i Jönköpings län avstyrker föreslaget villkor 6. Det är inte möjligt att genom ett villkor frångå det i lagstiftningen föreskrivna förfarandet. Miljöprövningsdelegationen finner det

---

³ Reference Document on Best Available Techniques for the Surface Treatment of Metals and Plastics, August 2006

därför inte möjligt att föreskriva en bestämmelse av det slag som bolaget har föreslagit.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att inga erinringar mot att tillstånd meddelas har framförts av remissinstanser.

Vattenverksamhet – uttag av grundvatten

Uttag av grundvatten är med vissa undantag en tillståndspliktig vattenverksamhet, vilket regleras av 11 kap. miljöbalken. Enligt 11 kap. 12 § miljöbalken behövs inte tillstånd eller anmälan, om det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. Bolaget bedömer att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena och att vattenverksamheten därför inte anses vara tillståndspliktig.

Det är sökanden som genom sin ansökan anger ramarna för prövningen, men det åligger dock tillståndsmyndigheten att ta ställning till om ansökan kan ligga till grund för en ändamålsenlig prövning i enlighet med miljöbalkens syfte (se t.ex. Mark- och miljööverdomstolens dom den 10 mars 2015, mål nr M 11766-14). Av praxis följer att tillståndsmyndigheten ska säkerställa att prövningen av en verksamhet omfattar alla relevanta miljömässiga konsekvenser.

Det är upp till bolaget att bedöma om 11 kap. 12 § miljöbalken är tillämpbar eller inte. Det är även bolaget som står risken för att den bedrivna vattenverksamheten i framtiden kan komma att bedömas som tillståndspliktig. En prövning kan då initieras av bolaget genom en ansökan eller av tillsynsmyndigheten i ett tillsynsärende.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolaget har visat att bolagets uttag av grundvatten inte skadar tillgången till grundvatten. En särskild aspekt är dock de föroreningar, till exempel PFAS, som finns i mark och grundvatten och som även har uppmätts i vattnet i uttagsbrunnen. Hittills utförda analyser visar att halten av föroreningar är lägre i vattnet i uttagsbrunnen än i grundvattenrören. Med utgångspunkt från de tre analyser som hittills har genomförts så medför en användning om 6 000 m³ vatten från uttagsbrunnen ett utsläpp av PFAS om 0,003 - 0,05 g/år. Det är dock svårt att avgöra utsläppets omfattning då det förekommer högre halter av PFAS i vattnet i processerna och ett filter i reningsanläggningen till viss del reducerar halten PFAS. Halten i det renade processvattnet är mycket högre än i vattnet i uttagsbrunnen. Utifrån dagens kunskap bedöms innehållet av föroreningar i vattnet i

uttagsbrunnen inte försämra vattenmiljön på ett otillåtet sätt eller har sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det inte är uppenbart att undantaget i 11 kap. 12 § miljöbalken inte är tillämpligt. Det behöver dock framhållas att miljöbalkens allmänna hänsynregler ska uppfyllas och att det kan innebära att försiktighetsmått behöver vidtas. Miljöprövningsdelegationen finner sig oförhindrat att pröva bolagets ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken.

Tillståndets omfattning

I ett tillstånd till en miljöfarlig verksamhet ska omfattningen anges och miljökonsekvenserna av den sökta verksamheten ska redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen. Bolaget redovisar att vid 100 procents beläggning och fullt utnyttjande av kapaciteten i den befintliga anläggningen kan produktionen ökas i förhållande till dagens. Bolaget har föreslagit att omfattningen ska kopplas till faktisk resursförbrukning och då som den årliga förbrukningen av zinkanod. Bolaget har med utgångspunkt från en framtida fullbeläggning yrkat att ett produktionsmått som begränsar verksamheten uttrycks som 120 ton zinkanod per år.

Tillståndsplikten för denna typ av verksamhet utgår dock ifrån volymen behandlingsbad, som enligt bolaget för sökt verksamhet uppgår till cirka 146 m³. Miljöprövningsdelegationen utgår ifrån att bolagets redovisning av miljökonsekvenserna överensstämmer med en årlig förbrukning om 120 ton zinkanod samt att förbrukningen är ett realistiskt mått på den högsta kapaciteten i den befintliga ytbehandlingsanläggningen, som även utgör den sökta verksamheten. Med utgångspunkt från bolagets uppgifter finner Miljöprövningsdelegationen att det inte är olämpligt att omfattningen regleras utifrån en årlig förbrukning av zinkanod om högst 120 ton. Bolagets yrkande avseende tillståndets omfattning kan därför godtas.

Val av plats

Denna prövning avser en befintlig verksamhet som tidigare är tillståndsprövad. Det sökta verksamhetsområdet omfattas av en detaljplan benämnd Detaljplan för Hillerstorp 1:35 och del av Hillerstorp 1:6 (laga kraft 2015-03-30). Markanvändningen anges vara industri där verksamheten inte får vara farlig eller störande för omgivningen (Jm). Detaljplanen innehåller även områden avsatta för strandskydd och bullerskydd.

De närmaste bostäderna ligger på avstånd om cirka 50 meter från verksamheten. Miljöprövningsdelegationen bedömer att vid normal drift är det framför allt buller som kan medföra störningar för de närboende. Vidare konstateras att närheten till bostäder medför att det ställs höga krav på bolaget att vidta försiktighetsmått. Bolaget har redovisat att skyddsåtgärder har vidtagits och bullerutredningar visar att ljudnivåerna vid bostäder understiger Naturvårdsverkets riktvärden för industri- och annat verksamhetsbuller⁴.

Cirka 50 meter från verksamhetsområdet rinner Storån, som är recipient för utsläpp från verksamheten. Bolaget har redovisat att åtgärder har vidtagits och kommer att vidtas så att konsekvenserna av en översvämning begränsas.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser samt med den för området gällande detaljplanen. Den valda lokaliseringen uppfyller kraven i 2 kap. 6 § miljöbalken och kan därför godtas.

Industriutsläppsverksamhet

Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att slutsatser om bästa tillgängliga teknik (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövning. Detta gäller även för beskrivningar av försiktighetsmått i BREF-dokument (BAT Reference Document) framtagna under IPPC-direktivet, men då endast när beskrivningarna avser annat än utsläppsvärden. Verksamheten omfattas av BAT-referensdokumentet om bästa tillgängliga teknik för ytbehandling av metaller och plaster framtaget under IPPC-direktivet.

I BREF-dokumentet för branschen anges som försiktighetsmått bland annat begränsning av vattenförbrukning, minimering av värmeförluster i varma bad, förlängning av hållbarheten i processbad, begränsning av indrag i och utdrag ur processbad och sköljvatten samt separering av olika flöden och att använda en lämplig behandling för varje flöde.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att uppfyllelsen av industriutsläppsförordningen och BAT-slutsatser fortsättningsvis kommer att granskas i samband med tillsynen.

---

⁴ Naturvårdsverket, Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller, Rapport 6538, April 2015

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att bedrivas i huvudsak i enlighet med redovisning av bästa tillgängliga teknik i nu aktuellt BREF-dokumentet.

Miljökvalitetsnormer

Bolaget har redovisat att utsläppen till luft från transporter och verksamheten inte kommer att öka. Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamhetens påverkan inte på ett betydande sätt bidrar till att nu gällande miljökvalitetsnormer enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477) inte följs.

Uppgifterna om vattenförekomsterna är tagna ur Vatteninformationssystem Sverige (VISS).

Bolaget har redovisat recipientutredningar för de utsläpp som sker till ytvattenförekomsten benämnd Storån: Fläsebäcken – Flaten (WA54933724). Direkt utsläpp till Storån sker av renat processvatten, som bland annat innehåller krom, zink, nickel, organiska ämnen och PFAS, samt del av dagvattnet. Del av dagvattnet och dräneringsvattnet släpps ut till mark och infiltrerar till en våtmark mellan verksamhetsområdet och Storån. Grundvattnet inom fastigheten är förorenat och grundvattnets spridningsriktning är mot Storån. De föroreningar som finns i dagvatten och dräneringsvatten som infiltrerar antas ingå i föroreningspåverkan från grundvattnet. Statusklassningen, är vid tiden för beslutet, måttlig ekologisk status, bland annat utifrån påverkan av förändringar av flöde och morfologi, vilket bedöms ha effekt på vattenlevande organisms status. Vidare är den påverkad av försurning, men kalkning har upprätthållit en bra vattenkvalitet ur försurningssynpunkt. Klassningen för kvalitetsfaktorerna krom, zink och nickel är god. Den kemiska statusen är klassad som uppnår ej god, utifrån kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerade difenyleter. Kvalitetsfaktorn PFOS är inte klassad. Ytvattenförekomstens miljökvalitetsnorm är god ekologisk status 2027 och god kemisk ytvattenstatus.

Bolaget framför att beräkningar för undersökta scenarier visar att påverkan på recipienten är försumbar. Vidare redovisas att då ingen förändring av verksamheten planeras så kommer vattenhanteringen för ansökt verksamhet bli densamma som befintlig vattenhantering. Därmed förväntas ingen förändring av föroreningshalter som släpps ut från anläggningen. Bolaget menar att föreslaget villkor med

begränsningsvärdet för krom, zink och oljeföreningar samt pH därmed kan anses vara acceptabelt.

Verksamheten är belägen inom grundvattenförekomsten Hillerstorp (WA97588924). Statusklassningen, vid tiden för beslutet, är otillfredsställande kemisk status utifrån trikloreten och triklorethan. Den kvantitativa statusen är klassad som god. Miljökvalitetsnormen är god kemisk grundvattenstatus med undantag för trikloreten och triklorethan med tidsfrist till 2027 samt god kvantitativ status. Bolaget bedömer att någon påverkan på grundvattenförekomsten inte uppstår.

Bedömningen utgår ifrån den status och miljökvalitetsnorm för vattenförekomsterna som har fastställts med stöd av vattenförvaltningsförordningen (2004:660). Bedömningen behöver bland annat utgå ifrån utsläppen till vatten av krom, zink, nickel och PFAS samt situationen vid normal drift och ett fortsatt arbete för att begränsa konsekvenserna i vattenförekomsterna. Vidare innebär villkoren i detta beslut att utsläppen ska utredas och begränsas samt att anläggningen ska utformas och beredskap ska finnas för att begränsa konsekvenserna vid olyckor och brand.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det finns förutsättningar för att verksamheten kan bedrivas så att vattenmiljön i aktuella vattenförekomster inte försämras på ett otillåtet sätt, och att verksamheten inte kommer att äventyra möjligheten att uppnå den status som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm.

Specifik miljöbedömning

Den sökta verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och en specifik miljöbedömning ska göras.

Miljöprövningsdelegationen har med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och vad som kommit fram under handläggningen identifierat ett antal miljöeffekter såsom utsläpp till recipienten Storån av bland annat metaller och PFAS, föroreningar i mark och grundvatten samt risk för utsläpp av kemiska produkter och avfall samt risk för utsläpp av släckvatten vid brand.

Under nedanstående rubriker ges en mer omfattande beskrivning av de identifierade miljöeffekterna.

Den specifika miljöbedömningen visar att åtgärder behöver vidtas och villkor behöver föreskrivas för att en hållbar utveckling ska

främjas. Under nedanstående rubriker redovisas en närmare bedömning i dessa frågor.

Miljöbalkens mål och hänsynsregler

För att uppfylla 2 kap. miljöbalken (de allmänna hänsynsreglerna) och kraven för tillåtlighet behöver bolaget bland annat visa att utsläppen är möjliga att begränsa och att bästa möjliga teknik används samt vidta försiktighetsmått och hushålla med resurser. Det finns en frågeställning kopplad till utsläppet av PFAS och vilka möjligheter det finns att upphöra med utsläpp av PFAS. Bolaget har redovisat att deras målsättning är att det inte ska finnas PFAS i verksamheten och att de strävar mot ett nollutsläpp.

Miljöprövningsdelegationens bedömning av tillåtligheten har bland annat utgått ifrån bolagets ambitioner och redovisningar av vidtagna och planerade åtgärder. Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att den sökta verksamheten inte strider mot miljöbalkens mål.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att sökanden i tillräcklig omfattning har visat att de förpliktelser som följer av 2 kap. 1 § miljöbalken kommer att iakttas i den sökta verksamheten.

Sammanfattande bedömning av tillåtligheten

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut, och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att det inte föreligger hinder mot att bevilja sökt tillstånd.

Villkor

Vatten

Några av de mest betydande miljöeffekterna inom ytbehandling är kopplade till vatten såsom vattenanvändning och vattenhushållning samt begränsning av utsläpp av föroreningar som även kan kopplas till en effektiv användning av råvaror. Den största miljöbelastning som uppkommer vid driften av verksamheten är utsläppen av föroreningar till recipienten Storån. För rening av processvatten (sköljvatten, klarfas från satsvis behandling, rejektvatten från filterpress och jonbytareluat) samt passiveringsbad finns två reningsanläggningar; en genomströmningsanläggning och en anläggning för satsvis behandling. Det renade processvattnet som avleds till recipienten innehåller metaller, huvudsakligen krom och

zink, samt PFAS. Men även andra föroreningar finns i det utgående renade processvattnet såsom kobolt, koppar, nickel, oljor, andra organiska ämnen, fluorid och kväve.

Bolaget anser att anläggningen uppfyller kravet på bästa möjliga teknik och det som betraktas som bästa tillgängliga teknik (BAT) enligt BREF-dokumentet för branschen. Vidare anger bolaget att samtliga värden som månadsmedelvärde ligger under det lägsta värdet enligt BREF-dokumentet. Detta är en utgångspunkt vid bedömningen av vilka begränsningsvärden som är rimliga.

Miljöprövningsdelegationen vill dock uppmärksamma att värdena i tabell 5.2 i BREF-dokumentet för branschen avser dagliga samlingsprov som tagits efter behandling och före varje form av utspädning. Medan bolaget analyserar månadssamlingsprov för metaller och blandar samman skölvatten från olika processteg. Bolaget har relativt sett en hög vattenanvändning. Vid bedömning av vilka halter och mängder som är rimliga som villkor är det inte så enkelt som att enbart utgå ifrån angivna intervall i ett BREF-dokument. Det är viktigt att värdera vad som är bästa tillgängliga teknik och bästa möjliga teknik kopplat till hela kedjan, till exempel minimering av vattenförbrukningen, hur avfall omhändertas, anpassad rening, provtagningstid, åtgärder mot utdrag och om halten beskriver nivån innan varje form av utspädning.

Avfall och rening

Då en reningsanläggning inte renar till 100 procent så kan belastningen på recipienten minskas genom att lämna avfall med hög föroreningsgrad eller svårnedbrytbara ämnen för omhändertagande vid en extern avfallsanläggning. Det kan till exempel vara rejektvatten från filterpressen. Vidare kan det vara att rena avfallet i reningsanläggningen för satsvis behandling i stället för enbart i genomströmningsanläggningen. Det är även viktigt att reningseffekten i den satsvisa behandlingen är effektiv så att halten av föroreningar och typen av föroreningar i klarfasen är sådan att reningsprocessen i genomströmningsanläggningen faktiskt klarar av att ytterligare rena klarfasen och att det inte endast är en utspädning. Bolaget har redovisat att halten av föroreningar i klarfasen innehåller maximalt lika mycket förorening som skölvattnen som behandlas i genomströmningsanläggningen. Miljöprövningsdelegationen finner att det bör föreskrivas villkor som reglerar rening av vätskor som uppkommer i produktions- eller stödprocesser och som ska behandlas internt. Vidare bör det i villkor ställas krav på vilka avfallstyper (vätskor) som vid intern behandling

får och ska behandlas i reningsanläggningen med satsvis behandling, i vilken reningen kan anpassas till föroreningsinnehållet och en hög reningseffekt bör kunna säkerställas. Miljöprövningsdelegationen finner att det är rimligt att föreskriva att förbrukade passiveringsbad och andra vätskor där halten av farliga ämnen är högre än halten i det inkommande processvattnet till genomströmningsanläggningen ska vid intern behandling behandlas i en reningsanläggning med satsvis behandling.

Utsläppt volym renat processvatten

Bolaget yrkar att volymen renat processvatten som avleds till recipient ska få uppgå till minst 18 000 m³ per år. Enligt BREF-dokumentet för branschen är det bästa tillgängliga teknik att minimera materialförluster genom att hålla råvaror kvar i processbaden och samtidigt minimera vattenanvändningen genom att begränsa indrag i och utdrag ur processbad och sköljvatten. Ett referensvärde för vattenanvändningen vid en kombination av metoderna i BREF-dokumentet är 3 – 20 l/m² substratyta per sköljmoment. Det är inte möjligt att med det underlag som finns i ansökningshandlingarna beräkna vattenanvändningen per sköljmoment. Men en grov uppskattning kan erhållas genom att använda uppgifterna om ytbehandlad yta och utgående flöde för åren 2022 och 2023. Beräkningen visar att vattenanvändningen under dessa år uppgick till 27 l/m² ytbehandlad yta. Bolaget har i sköljvattenutredningen redovisat vilka åtgärder som bolaget nu har möjlighet att vidta för att öka recirkulationen av processvatten. Vidare redovisas att befintliga liner och lokaler inte tillåter utbyggnad med fler sköljar.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det finns oklarheter kopplade till bästa möjliga teknik och användningen av vatten. Därför är det rimligt att med stöd av 22 kap. 27 § miljöbalken skjuta upp frågan om slutliga villkor för utsläppt volym renat processvatten, vilken är kopplat till vattenanvändningen i processerna. Miljöprövningsdelegationen finner att det under en prövotid bör utredas vilka möjligheter det finns att vidta ytterligare åtgärder för att begränsa användningen av vatten.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det under prövotiden är rimligt att föreskriva den av bolaget yrkade volymen om 18 000 m³ per år som en provisorisk föreskrift. Flödets storlek bör även beaktas vid bedömningen av begränsningsvärden som halt och mängd.

Utsläppsvärden för krom och zink

I tabell 2 och 3 redovisas för åren 2018 – 2021 utsläppt mängd metaller per år samt medelvärden för halten i månadssamlingsproven. Av miljörapporterna framgår att för åren 2022 – 2024 har den utsläppta mängden av krom_{total} uppgått till cirka 3,1 kg/år, 2,8 kg/år respektive 2,0 kg/år och utsläppet av zink uppgått till cirka 2,2 kg/år, 1,2 kg/år respektive 1,5 kg/år. Flödet har under dessa år uppgått till cirka 16 200, 16 000 respektive 14 600 m³. Bolaget yrkar ett utsläpp av renat processvatten om minst 18 000 m³ per år samt begränsningsvärden avseende halt om 0,2 mg/l för både krom och zink. Vidare ett begränsningsvärde om högst 3,6 kg per år för både krom och zink.

I tabell 4 redovisas medelvärde och medianvärde för halten av krom_{total} och zink i månadssamlingsprover under perioderna 2018 – 2024 och 2021 – 2024. I tabell 4 redovisas även högsta årsmedelvärde och högsta årsmedianvärde för 2018 – 2024. Av tabell 4 framgår också utsläppt mängd krom och zink per år vid ett flöde om 18 000 m³ per år när medelvärde, medianvärde och högsta värdet används som representativ halt.

Tabell 4 Medelvärde och medianvärde för halten av krom_{total} och zink i månadssamlingsprover under perioderna 2018 – 2024 och 2021 – 2024 samt mängd beräknad med yrkat flöde och de beräknade representativa halterna.

	Medel krom _{total}	Median krom _{total}	Medel zink	Median zink
2018 – 2024, Representativ halt mg/l	0,17	0,16	0,10	0,09
2021 – 2024, Representativ halt mg/l	0,17	0,17	0,08	0,07
2018 – 2024, Högsta årsmedel/ årsmedianvärde, halt mg/l	0,19	0,2**	0,14	0,12
Flöde 18 000*Representativ halt* 2018 – 2024, kg per år	3,1	2,9	1,8	1,6
Flöde 18 000*Representativ halt 2021 – 2024, kg per år	3,1	3,1	1,4	1,3
Flöde 18 000*Högsta årsmedel/ årsmedianvärde 2018 – 2024, kg per år	3,4	3,6	2,5	2,2

* Representativ halt – medelvärde och medianvärde för respektive period

** Medianhalt om 0,2 mg krom/l inte rimligt att ha som beräkningsgrund med ett begränsningsvärde om 0,2 mg/l.

Miljöprövningsdelegationen anser att det för en halt som månadsmedelvärde är rimligt att det finnas en viss säkerhetsmarginal. Men det är inte rimligt att en halt med en sådan säkerhetsmarginal används vid beräkningen av ett begränsningsvärde som mängd per år. Det kan konstateras att ett begränsningsvärde om 3,6 kg per år faktiskt inte innebär någon

begränsning då vare sig begränsningsvärdet för flödet eller halten får överskridas, vilket skulle behöva ske om begränsningsvärdet ska kunna överskridas. Detta då det föreslagna begränsningsvärdet enbart är en funktion av begränsningsvärdet för flödet och halten.

Ett exempel för krom från 2019 då medelvärdet för månadshalten överensstämmer med medelvärdet för perioden 2018 – 2024. Ökningen av flödet från år 2019 (14 300 m³) till det yrkade flödet om 18 000 m³ innebär en ökning med 26 procent. Ökningen av utsläppt mängd krom under år 2019 (2,3 kg) till föreslagen mängd (3,6 kg/år) innebär en ökning med 57 procent. Ett exempel för zink från år 2024 då medelvärdet för månadshalten överensstämmer med medelvärdet för perioden 2018 – 2024. Ökningen av flödet från år 2024 (ca 14 600 m³) till det yrkade flödet om 18 000 m³ innebär en ökning med 23 procent. Ökningen av utsläppt mängd zink under år 2024 (ca 1,5 kg) till föreslagen mängd (3,6 kg/år) innebär mer än en fördubbling. Det borde vara viss proportionalitet mellan ett ökat flöde och utsläppt mängd. Särskilt som bolaget inte har redovisat några större förändringar i processer för ytbehandling eller rening, eller i hanteringen av avfall. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att de föreslagna begränsningsvärdena som mängd per år, särskilt för zink, inte är rimliga.

Flödet per månad varierar till viss del så att flödet enligt miljörapporterna under åren 2022, 2023 och 2024 var 1093 – 2 157, 865 – 1 962 respektive 725 – 1 985 m³/månad. De lägsta flödena var under december månad. Vid ett flöde om 18 000 m³/år och drift under elva månader med lägre flöde under december (ca 1 000 m³) så blir medelflödet 1 700 m³ för de övriga tio månaderna månad. Av utsläppsdata i miljörapporterna så förefaller det inte finnas någon tydlig korrelation mellan flödet och halten. Ett antagande kunde vara att när flödet är högre än normalt så är halten lägre och vice versa. Men vid några tillfällen har det dock varit både högre flöde och högre halt. Om det beror på att reningsanläggningen inte är dimensionerad för de högre flödena framgår dock inte.

De i tabell 4 redovisade högsta årsmedelvärdet för krom_{total} är från år 2020 och 2022 då fyra av tio månadsmedelvärden överskred 0,2 mg/l, som bolaget har föreslagit som begränsningsvärde. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det med utgångspunkt från värdena i tabell 4 inte är rimligt att för krom_{total} föreskriva ett högre begränsningsvärde än 3,4 kg per år. Vid användandet av högsta årsmedelvärdet för perioden 2018 – 2024 vid beräkningen så bedöms

det finnas marginal när ett högre flöde under en månad sammanfaller med den högsta tillåtna halten om 0,2 mg/l.

Det i tabell 4 redovisade högsta värdet för zink erhöles under år 2018 och det avviker stort från de övriga årens medelvärden. Detta beror på att två av månadsmedelvärdena överskred 0,2 mg/l, som bolaget har föreslagit som begränsningsvärde. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det med utgångspunkt från värdena i tabell 4 inte är rimligt att för zink föreskriva ett högre begränsningsvärde än 2,5 kg per år. Vid användandet av högsta årsmedelvärdet för perioden 2018 – 2024 vid beräkningen så bedöms att det finnas marginal när ett högre flöde under en månad sammanfaller med den högsta tillåtna halten om 0,2 mg/l.

En bedömning behöver, i förhållande till BREF-dokumentet för branschen och bästa möjliga teknik, omfatta faktiska utsläppsvärden och flöden samt att månadssamlingsprovet under månaden ger en rimlig möjlighet till variation i förhållande till dygnsprovet i BREF-dokument. Bolaget har för krom total och zink föreslagit ett begränsningsvärde om 0,2 mg/l. Värdet har för zink en stor marginal till de medelvärden och medianvärden som redovisas i tabell 4. Det kan dock konstateras att halten vid några tillfällen har varit förhöjd. Då ett begränsningsvärde för utsläppt mängd om 2,5 kg zink/år begränsar miljöbelastningen bedömer Miljöprövningsdelegationen att det begränsningsvärde om 0,2 mg zink/l, som har föreslagits av bolaget, kan accepteras. Vidare bedöms att det av bolaget föreslagna begränsningsvärdet om 0,2 mg krom/l är rimligt.

Utsläppsvärden för olja

Processvattnet kan innehålla olja. Bolaget har, som det kan förstås, föreslagit begränsningsvärden för opolära alifatiska kolväten (5 mg/l) samt för totalt extraherbara alifatiska och aromatiska kolväten (10 mg/l). Halten i processvattnet som inkommer till reningsanläggningen var vid en analys för opolära alifatiska kolväten <0,2 mg/l och för totalt extraherbara alifatiska och aromatiska kolväten 0,9 mg/l och de utgående halterna <0,2 mg/l respektive 1 mg/l. Resultatet kan tolkas som att reningseffekten för olja kan vara låg.

I tabell 5 redovisas de halter för opolära alifatiska kolväten och totalt extraherbara alifatiska och aromatiska kolväten som bolaget har redovisat i miljörapporterna för år 2021 – 2024. Det kan konstateras att uppmätta halter är mycket lägre än den halt som bolaget har föreslagit som begränsningsvärde. Det av bolaget föreslagna

begränsningsvärdet om 10 mg/l skulle medge ett årligt utsläpp till Storån om 180 kg totalt extraherbara alifatiska och aromatiska kolväten per år, vilket inte är rimligt. Bolaget anger att reningseffekten bedöms vara god för olja.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar dock att de föreslagna begränsningsvärdena motsäger detta då den utgående halten efter en reningsanläggning som är anpassad för att rena kolväten skulle vara klart lägre. Särskilt med beaktande av resultatet av analysen av inkommande halt, dock är det endast resultat från en provtagning.

Tabell 5 Halten opolära alifatiska kolväten och totalt extraherbara alifatiska och aromatiska kolväten, som dygnsmedelvärde, för åren 2021 – 2024.

	Opolära alifatiska kolväten, mg/l	Totalt extraherbara alifatiska och aromatiska kolväten, mg/l
2020	<0,2 – 0,3	1,4 – 4,8
2021	<0,2	0,5 – 2,8
2022	<0,2	0,6 – 1,6
2023	<0,2	0,7 – 2,3
2024	<0,2	0,7 – 1,6

De faktiska halterna och uppfyllelsen av bästa möjliga teknik för rening av oljor behöver beaktas vid bestämmandet av begränsningsvärden. Bolaget har inte motiverat den stora säkerhetsmarginalen och Miljöprövningsdelegationen har inte funnit något skäl för den stora säkerhetsmarginalen som de föreslagna begränsningsvärdena innebär. Även om oljehalten regleras som dygnsmedelvärde. Miljöprövningsdelegationen finner att det för opolära alifatiska kolväten bör förskrivas ett begränsningsvärde om 1 mg/l, som dygnsmedelvärde. Vidare konstateras att mellan 2020 – 2024 har halten totalt extraherbara alifatiska och aromatiska kolväten vid endast ett tillfälle uppgått 4,8 mg/l och i övrigt är den högsta uppmätta halten 2,8 mg/l. Miljöprövningsdelegationen finner därför att ett begränsningsvärde om 5 mg/l, som dygnsmedelvärde, innehåller en tillräcklig säkerhetsmarginal och bör förskrivas som begränsningsvärde för totalt extraherbara alifatiska och aromatiska kolväten.

PFAS

Under provningen har det framkommit att det finns föroreningar av PFAS i processerna, renat processvatten, vattnet i uttagsbrunnen, dräneringsvattnet och grundvattnet. Bolaget har redovisat att deras målsättning är att det inte ska finnas PFAS i verksamheten och att de strävar mot ett nollutsläpp. Bolaget har framfört att det för utsläppet av processavloppsvatten inte bör anges några

begränsningsvärden för PFOS, PFAS4 och PFAS20. Bolaget har föreslagit att tillståndet i stället bör förses med utredningsvillkor. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att Länsstyrelsen i Jönköpings län tillstyrker ett utredningsvillkor under 1 – 2 år.

Miljöprövningsdelegationen finner att det är rimligt att med stöd av 22 kap. 27 § miljöbalken skjuta upp frågan om slutliga villkor som är kopplade till förekomsten av PFAS och den sökta verksamheten. Därav följer att provotiden inte bör omfatta föroreningen i mark och grundvatten, utan detta bör följas upp i tillsynen. Däremot bör utredningen omfatta dräneringsvattnet då det är en pågående spridning av PFAS. Miljöprövningsdelegationen finner att det bör föreskrivas att bolaget under en provotid bland annat ska utreda innehållet av PFAS i vattnet i uttagsbrunnen, processerna, utgående renat processvatten och dräneringsvattnet samt behov av reningsutrustning eller andra åtgärder. Utredningen bör även omfatta påverkan på recipienten samt om det är lämpligt att använda vattnet i uttagsbrunnen och möjligheten att utöka användningen av kommunalt vatten. Miljöprövningsdelegationen finner att en provotid om två år är rimlig då det är ett befintligt utsläpp och det är angeläget att den uppskjutna frågan avgörs så snart som möjligt. Det är även lämpligt att det efter ett år lämnas in en delredovisning av utredningsarbetet.

Det finns i nuläget många frågeställningar kopplade till förekomsten av PFAS och vilka åtgärder som på kort och lång sikt kan vidtas för att utsläppen ska upphöra. Miljöprövningsdelegationen antar att det under provotiden kan visa sig att det finns åtgärder som är rimliga att vidta och det är då önskvärt att bolaget inte väntar med att vidta åtgärder tills dess att provotiden har avslutats.

Luft

En mätning av föroreningar i utgående luft genomfördes 1996-11-20 på utgående luft från provpunkter benämnda hängzink och trumzink. För att bedöma utsläppen har en jämförelse gjorts med intervallen i Tabell 5.4 i BREF-dokumentet för branschen som redovisar halter i utgående luft som har kunnat uppnås i de ytbehandlingsanläggningar som har utvärderats. Utsläppet av väteklorid uppgick vid mätningen till 0,6 respektive 1,4 mg/Nm³ och ligger i den nedre delen av intervallet (<0,3 – 30 mg/Nm³). Utsläppet av zink uppgick vid mätningen till <0,01 respektive 0,27 mg/Nm³ och ligger i den nedre delen av intervallet (<0,01 – 0,5 mg/Nm³).

Bolaget uppger att mätningens resultat är representativ även för sökt verksamhet.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att både halten och mängden av de redovisade föroreningarna som släpps ut till omgivningen med utgående luft är relativt sett låga. Därmed gör Miljöprövningsdelegationen ingen annan bedömning än vad som tidigare har gjorts och ser för närvarande inget behov att ställa krav på ytterligare skyddsåtgärder. De kommande BAT-slutsatser kan dock innebära att åtgärder behöver vidtas. Detta kommer då att hanteras inom ramen för tillsynen.

Kemikalie- och avfallsfrågor

Sökt verksamhet kommer att innebära hantering av stora mängder kemiska produkter och vissa kemiska produkter kräver särskild hantering. Vidare hanteras stora mängder icke-farligt och farligt avfall. Bolaget har föreslagit ett villkor som reglerar den högsta mängden farligt avfall, som vid varje enskilt tillfälle, får lagras.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det finns behov av skyddsåtgärder angående utformningen av förvaring av kemikalier och avfall, varför villkor bör föreskrivas i denna del. Vidare bedöms att de av bolaget föreslagna samtidigt lagrade mängderna av farligt avfall är rimliga och bör föreskrivas som villkor.

Buller

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att denna typ av verksamhet egentligen inte kan klassas som en bullrande verksamhet. Men lokaliseringen innebär att det på relativt sett kort avstånd finns bostäder som kan störas av buller från ventilation och transporter samt lastning och lossning. Det medför att det ställs höga krav på bolaget att vidta försiktighetsmått och det framgår att bolaget efterhand har vidtagit bullerdämpande åtgärder.

Av bolagets bullerutredning framgår att ljudnivåerna vid bostäder inte bedöms överskrida riktvärdena i Naturvårdsverkets vägledning. Miljöprövningsdelegationen finner att det ska föreskrivas ett villkor avseende buller som är i linje med de ljudnivåer och tidsperioder som anges i Naturvårdsverkets vägledning.

Resurshushållning

Av ansökan framgår att energi används framför allt i produktionen och att energikällorna är el och biogas (gaspanna). Bolaget har en

energiplan som bygger på genomförd energikartläggning och andra identifierade förbättringsåtgärder. Bolaget har redovisat att de kontinuerligt arbetar med energieffektivisering, optimering av processer, transporter m.m. Vidare redovisas att så kallad flerstegssköljning medför minimering av vattenanvändningen och att en viss volym renat processvatten recirkuleras. Vidare att de strävar ständigt efter att minska åtgången av råvaror och energi samt minska uppkomna avfallsmängder.

Bolaget har i sitt föreslagna villkor föreslagit att de fortlöpande ska arbeta med energieffektivisering för att förbättra verksamhetens energihushållning. Bolagets intention med det föreslagna villkoret överensstämmer med Miljöprövningsdelegationens syn på hur arbetet med att optimera energianvändningen i detta fall bör genomföras. Miljöprövningsdelegationen anser dock att arbetssättet behöver regleras på ett tydligare sätt så att det utförs på ett systematiskt sätt. Vidare konstateras att det under prövningen inte har framkommit några specifika åtgärder som på bästa sätt optimerar resurshushållningen och därmed skulle vara lämpliga att reglera genom villkor.

Med utgångspunkt från bolagets redovisning anser Miljöprövningsdelegationen att det är rimligt att det även fortsatt genomförs energikartläggningar och att det upprättas energihushållningsplaner. Miljöprövningsdelegationen bedömer att ett villkor bör föreskrivas för att tydliggöra vikten av energihushållning och för att säkerställa att skäligen åtgärder vidtas för att effektivisera energianvändningen. Villkoret bör ta sikte på hur arbetet ska bedrivas och hur verksamhetsutövarens bedömningar ska bli tillgängliga för tillsynsmyndigheten, för att möjliggöra en effektivare tillsyn.

Under rubriken "Vatten" tar Miljöprövningsdelegationen upp frågan om resurshushållning kopplat till användning av vatten.

Säkerhetsfrågor

Verksamheten har en omfattande hantering av kemiska produkter och farligt avfall samt processer som kan ge upphov till olyckor. Miljöprövningsdelegationen konstaterar således att det i denna typ av verksamhet finns ett stort antal riskkällor och att hanteringen av riskkällor måste vara effektiv för att minska sannolikheten för och konsekvenserna av en skadehändelse.

Bolaget har genomfört riskbedömningar samt redovisat riskreducerande åtgärder. Särskilt bör uppmärksammas

skadehändelser som kan ge upphov till oönskade kemiska reaktioner, utsläpp av kemiska produkter och avfall samt brand och spridning av släckvatten och släckmedel. För att verksamheten ska anses tillåtlig förutsätter detta att bolaget vidtar de åtgärder som behövs för att risken ska vara tolerabel samt för att samla upp släckvatten. Med utgångspunkt från redovisningen av anläggningens utformning och drift samt en bedömning av behovet av försiktighetsmått har Miljöprövningsdelegationen valt att föreskriva villkor i några delar

Utformningen av anläggningar och produktionslokaler är en avgörande faktor avseende risken för utsläpp till avloppssystem, mark och vatten. I syfte att förhindra utsläpp bedöms att det bör föreskrivas villkor om utformning och placering av vissa anläggningar samt utformning av produktionslokaler. I verksamheter där kommunalt vatten används i produktions- eller stödprocesser finns en risk för återsugning (hävertåterströmning) eller backströmning (övertryckströmning) av förorenat vatten eller andra vätskor till ledningsnätet. Miljöprövningsdelegationen bedömer att villkor behöver föreskrivas om åtgärder för att förhindra detta. Vidare bedöms att villkor bör föreskrivas om tillgång på tätningsutrustning för dagvattenbrunnar och absorptionsmedel.

Bolaget behöver regelbundet analysera riskerna samt värdera dessa och sedan ta ställning till vilka riskreducerande åtgärder som behöver vidtas. Riskhanteringen behöver omfatta både normal och onormal drift. Riskhanteringsprocessen behöver utföras strukturerat och omfatta riskanalys, riskvärdering och riskreduktion. För att säkerställa riskhanteringsprocessen bör villkor föreskrivas i denna del. Det behöver även säkerställas att handlingarna är aktuella och att de hålls tillgängliga för tillsynsmyndigheten. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är rimligt att en åtgärdsplan och beredskapsplan är upprättad senast sex månader efter att tillståndet tagits i anspråk.

Uppkommet släckvatten är sannolikt förorenat och åtgärder behöver vidtas för att släckmedel och släckvatten inte ska spridas till mark, grundvatten och ytvatten. För att förhindra påverkan behöver släckmedel och förorenat släckvatten samlas upp och därefter renas, eller tas om hand på annat sätt. Det är viktigt att systemet för uppsamling av släckmedel och släckvatten är funktionellt vid en brand, hållbart över tid, underhålls och kontrolleras. Även Räddningstjänsten och Länsstyrelsen i Jönköpings län har lyft frågan om omhändertagande av släckvatten. Vilka åtgärder som behöver

genomföras för att släckmedel och släckvatten ska kunna samlas upp är inte helt klarlagda. Bolaget har framfört att de behöver utreda detta och att åtgärder kan genomföras under år 2026.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är möjligt och rimligt för bolaget att vidta åtgärder för att förhindra spridning av släckvatten till mark, grundvatten eller ytvatten. Villkor bör föreskrivas om uppsamling av släckmedel och släckvatten samt inom vilken tid som åtgärderna ska vara genomförda.

Bolaget har redovisat verksamhetens sårbarhet vid skyfall och stigande vattennivå i Storån. Bolaget har redovisat vilka åtgärder som de kan vidta för att begränsa konsekvenserna. Miljöprövningsdelegationen anser att det är angeläget att egenkontrollprogrammet innehåller rutiner och instruktioner för att begränsa konsekvenserna av skyfall och stigande vattennivå i Storån.

Förorenade områden

Bolaget har lämnat in en statusrapport, se under rubriken "Statusrapport".

Bolaget har redovisat att det inom fastigheten i mark och grundvatten finns omfattande föroreningar av metaller och PFAS. Vidare redovisas att det bland annat finns ett kontrollprogram för grundvattnet.

Inom ramen för denna ansökan så har bolaget inte redovisat att några anläggningsarbeten behöver genomföras för att de ska kunna bedriva den sökta verksamheten. Det har under prövningen inte framkommit några uppgifter som visar att föroreningsskadorna är sådana att den sökta verksamheten inte kan tillåtas. I utredningsvillkoret har Miljöprövningsdelegationen ställt krav på utredning av föroreningsinnehållet av PFAS i dräneringsvattnet. Resultatet av utredningen av föroreningsinnehållet i dräneringsvattnet bedöms inte påverka bedömningen av tillåtligheten.

För att tydliggöra bolagets ansvar för information och avhjälpande under drift eller vid avveckling bör villkor föreskrivas. Det behöver av villkoret även framgå att åtgärder inte får genomföras som försvårar vidtagandet avhjälpandeåtgärder. För att i tillsynen underlätta det fortsatta arbetet med åtgärder bör det även föreskrivas att bolaget ska lämna in förslag till avhjälpandeåtgärder utifrån resultatet av utredningarna.

Övrigt

Det behöver föreskrivas att bolaget ska meddela tillsynsmyndigheten när tillståndet tas i anspråk.

Enligt 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken ska det i beslutet anges en tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång.

Miljöprövningsdelegationen finner att tillståndet omfattar den befintliga verksamheten och inga förändringar i utformningen eller ökning av produktionen i förhållande till befintligt tillstånd.

Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att det i detta fall är lämpligt att föreskriva en igångsättningsperiod om tre år.

Miljöprövningsdelegationen anser att ett kontrollprogram bör finnas för verksamheten. Programmet bör bland annat omfatta kontroll och rutiner för att säkerställa att villkoren i tillståndet innehålls samt hur kontrollen av föroreningar i grundvattnet ska ske. Bolaget framför att de grundvatten- och statusrapportmätningar som idag ingår i verksamhetens kontrollprogram även fortsättningsvis kommer att ingå även om detta inte specificeras i ett villkor. När förslag till kontrollprogram tas fram bör samråd ske med tillsynsmyndigheten och det bör lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndet tagits i anspråk.

Miljöprövningsdelegationen anser att det inte behöver föreskrivas ett villkor om förstagångbesiktning. Detta då det är en befintlig verksamhet och tillståndet inte medger några förändringar av verksamheten. Tillsyn eller besiktning av en utomstående besiktningsperson i samband med att tillståndet tas i anspråk bör kunna genomföras i överenskommelse mellan tillsynsmyndigheten och bolaget. Miljöprövningsdelegationen finner att intervallet för periodisk besiktning lämpligast regleras i kontrollprogrammet.

Miljöprövningsdelegationen anser att det bör delegeras till tillsynsmyndigheten att föreskriva de ytterligare villkor som kan behövas avseende energihushållning och riskreducering. Vidare för att begränsa konsekvenserna vid brand och för att åtgärda föroreningskador.

Upplysningar

Miljöprövningsdelegationen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar verksamhetsutövaren från skyldighet att rätta sig efter vad som föreskrivs i annan författning.

Delgivning

Länsstyrelsen delger detta beslut genom kungörelsedelgivning. Kungörelsen ska inom tio dagar efter dagen för detta beslut införas i Post- och Inrikes Tidningar samt Värnamo Nyheter.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsens enhet för miljöprövning, Korsningen Storgatan 23 och S:t Larsgatan 28, Linköping och hos aktförvararen i ärendet, Kommunkansliet i Gnosjö kommun.

Ett meddelande om delgivningen ska skickas till någon eller några av dem som delgivningen avser för att vara tillgängligt för alla dem som avses med delgivningen. Ett exemplar av kungörelsen översänds därför till berörd kommun, sökanden och aktförvararen för att vara tillgänglig för sakägarna. Ett exemplar av tillståndet inklusive bilaga om delgivning översänds till ett par av sakägarna.

Delgivning anses ha skett på fjortonde dagen efter dagen för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom ovan nämnda tid har införts i ovan nämnda tidningar.

Hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen i Växjö, se nedan.

Beslutande i ärendet

Miljöprövningsdelegationens beslut har fattats av Linnea Hjorter, ordförande, och Karin Sigvardsson, miljösakkunnig. Länsstyrelsens föredragande har varit miljöskyddshandläggare Nina Eskilson.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

Enligt sändlista

Hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen. Överklagandet skickas med vanlig post till Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen Östergötland, 581 86 Linköping eller med e-post till ostergotland@lansstyrelsen.se.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 9 januari 2026. Om överklagandet har kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna i ärendet till Mark- och miljödomstolen.

I överklagandet ska ni ange vilket beslut som överklagas och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ange även namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress.

Om ni behöver fler upplysningar kan ni vända er till Länsstyrelsen.